

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Legea privind protecția animalelor

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Protecția animalelor împotriva tratării cu cruzime, provocării durerii, suferinței, decesului, precum și asigurarea bunăstării și tratamentului uman față de animale este imperativă în conformitate cu prevederile cadrului normativ al Uniunii Europene. În sensul alinierii la standardele UE, se propune spre aprobare proiectul legii, care urmărește adoptarea unor măsuri pentru asigurarea respectării principiului fundamental al Dreptului UE, precum “Uniunea și statele membre țin seama de toate cerințele bunăstării animalelor ca ființe sensibile”, prevăzut de Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) art. 13 din Titlul II.

Capitolul I DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește cadrul juridic privind protecția animalelor împotriva tratării cu cruzime, provocării durerii, suferinței, decesului, precum și asigurarea bunăstării și tratamentului uman în privința animalelor.

Articolul 2. Scopul și domeniul de aplicare

- (1) Prezenta lege reglementează măsuri la nivel național privind:
  - a) tratarea și protecția animalelor, precum și întreținerea lor în conformitate cu principiul tratamentului uman, indiferent de forma de proprietate și alte drepturi asupra animalelor;
  - b) administrarea și supravegherea de stat în domeniul protecției animalelor;
  - c) supravegherea publică în domeniul protecției animalelor.
- (2) Prezenta lege reglementează tratarea animalelor vertebrate și oricăror specii de animale întreținute sau utilizate de către om în activitatea sa.
- (3) Prevederile prezentei lege se aplică următoarelor activități cu animalele:
  - a) întreținerea, creșterea, comercializarea și transportarea;
  - b) asistența medicală veterinară;
  - c) ingineria genetică;
  - d) reglementarea efectivului animalelor fără stăpân;
  - e) în domeniul zootehniei: vânătoare, fondul cinegetic, pescuit;
  - f) utilizarea animalelor în grădini zoologice, expoziții, sport și alte evenimente de divertisment;
  - g) utilizarea animalelor în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice de predare;
  - h) tratarea animalelor în rezervație naturală și în ariile naturale cu regim special de protecție;
  - i) folosirii animalelor în terapia asistată de animale (TAA);
  - j) alte activități care pot afecta animalele.
- (4) Prevederile prezentei legi se aplică în mod egal cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și apatrizilor, care dețin rezidența pe teritoriul Republicii Moldova, sau care sunt în tranzit, precum și temporar pe teritoriul țării.
- (5) Pentru tratarea și întreținerea animalelor se aplică prevederile legislației, cu respectarea obligatorie a normelor privind protecția animalelor, prevăzute de prezenta lege.

- (6) În cazul în care un acord internațional, la care Republica Moldova este parte, conține alte prevederi, decât cele prevăzute de prezenta lege, se aplică prevederile acordului internațional.

Articolul 3. Principiile de bază

La executarea legii se respectă următoarele principii:

- a) principiul „nu dăuna” - tratarea și întreținerea animalelor nu trebuie să provoace durere și suferință acestora;
- b) principiul egalității - animalele sunt egale sub aspectul drepturilor și a garanțiilor acordate de prezenta lege;
- c) principiul respectului - tratamentul față de animale se bazează pe respect din partea omului față de ființa vie, capabilă să simtă, să aibă emoții și să sufere, necesitând un tratament special, uman;
- d) principiul responsabilității - la tratarea și întreținerea animalelor omul este responsabil pentru viața și bunăstarea acestora;
- e) principiul “contra cruzimii” - interzicerea metodelor de tratament cu cruzime față de animale;
- f) principiu formării atitudinii umane - educația atitudinii morale și umane față de animale.

Articolul 4. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, se definesc următoarele noțiuni:

abandon - lăsarea unui animal aflat în proprietatea și/sau îngrijirea omului, în afara locului deținerii acestuia, fără hrană, adăpost și tratament medical;

adoptie - procedura de luare la întreținere și asumarea responsabilității din partea unei persoane fizice sau juridice pentru un animal lăsat fără supraveghere, dintr-un azil sau CATA, sau de la persoana fizică sau juridică, precum și direct din habitat, în conformitate cu prevederile prezentei legi;

animale - specii biologice, care se referă la următoarele tipuri de animale: agricole, de companie, fără stăpân, sălbatice (inclusiv păsări domestice și sălbatice), exotice, cu blană, experimentale, întreținute în grădinile zoologice, circuri, maritime inclusiv nevertebrate, pești, albine și orice alt animal întreținut sau utilizat de om;

animale deținute - animale care sunt deținute de oameni inclusiv în cazul animalelor acvatice, animalele de acvacultură;

animal de companie - animal deținut sau destinat a fi deținut de către om din speciile:

- a) câini (*Canis lupus familiaris*);
- b) pisici (*Felis silvestris catus*);
- c) dihori domestici (*Mustela putorius furo*);
- d) nevertebrate (cu excepția albinelor, a moluștelor din încregătura Mollusca și a crustaceelor din subîncregătura Crustacea);
- e) animale acvatice ornamentale;
- f) amfibieni;
- g) reptile;
- h) păsări: specii de păsări, altele decât găini, curci, bibilici, rațe, găște, prepelițe, porumbei, fazani, potârnicși și păsări alergătoare (Ratitae);
- j) mamifere: rozătoare și iepuri, altele decât cele destinate producției de alimente, în special pe lângă casă, pentru agrement sau companie;

animal fără stăpân - orice animal crescut, adăpostit, ținut pe domeniul public, în locuri publice sau în spațiile adiacente acestora, precum și în afara proprietății proprietarului sau deținătorului acestuia și necontrolat, nesupravegheat, liber, abandonat, pierdut, inclusiv cei identificați prin microcipare, crotalie sau alt mijloc alternativ de identificare, stabilit de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

animale sălbatice - toate animalele, exceptându-le pe cele domestice și pe cele de companie;

*eutanasi*e - terminarea intenționată a vieții unui animal de către un medic veterinar, prin procedura umană, nedureroasă, medicală, care duce la moartea rapidă al animalului fără a-i provoca acestuia anxietate sau frică cu introducerea unor medicamente aprobate de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor;

biosterilizare – privarea animalelor prin intervenții chirurgicale sau biologice de capacitatea de reproducere;

capturarea animalelor - set de măsuri întreprinse pentru prinderea și transportarea animalelor la azil, CATA, clinică veterinară, pentru sterilizare sau adopție;

cipare - implantarea sub pielea animalului a unei capsule sterile care conține microcip cu cod electronic (transponder);

crotaliere - atașarea unei crotalii la urechea animalului;

cruzime față de animale - tratarea animalelor, inclusiv a animalelor fără stăpân, care poate provoca sau a provocat chinuri acestora, le-a cauzat dureri fizice, suferințe, inclusiv vătămări corporale, răniri, sau alte vătămări aduse vieții sau sănătății unui animal (inclusiv tortura unui animal, foamea, setea, bătaia, alte acțiuni), decese, precum și încălcarea prevederilor prevăzute la art.49;

deținător de animale - așa cum acesta este definit în Legea nr.231/2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor;

identificarea animalelor - atribuirea numărului de identificare prin aplicarea crotaliilor, sau a altor mijloace de identificare, inclusiv electronice, care asigură identificarea animalelor fără a prejudicia buna lor stare;

înregistrare în SIA „RAC” - introducerea în Sistemul Informațional Automatizat „Registrul Animalelor de Companie” a informației despre animalele de companie și a deținătorilor de animale cu eliberarea carnetului sau a pașaportului;

menajerii călătore - construcții temporare, special echipate, spații temporare, vehicule, cuști mobile, garduri, alte echipamente mobile utilizate de industriile culturale: circuri, (inclusiv mobile), centre de turism și alte persoane, care întrețin și transportă animalele sălbatice în scopul utilizării acestora în activități de divertisment (publice și private), precum și pentru demonstrarea publică, implicarea în spectacole, expoziții care nu au semnificație științifică;

mutilarea animalului - vătămarea corporală animalului, care a dus la pierderea unui organ sau a unei părți a corpului animalului și cu/sau fără pierderea funcției fiziologice a organului animalului;

plimbarea animalelor - aflarea temporară a unui animal într-un spațiu deschis în afara locului de trai în prezența deținătorului, în scopul satisfacerii necesităților fiziologice și dezvoltării armonioase a acestuia;

Program privind captarea, sterilizarea, vaccinarea și eliberarea (în continuare -Program CSVE) - program care are drept scop reglementarea efectivului animalelor fără stăpân, prin capturare, sterilizare, vaccinare contra rabiei, și eliberarea acestora în locul de capturare;

Centrul de Adăpostire Temporară a Animalelor (în continuare - CATA) - loc special destinat și amenajat pentru deținerea temporară a animalelor cu sau fără stăpân confiscate, înstrăinate, găsite sau capturate în conformitate cu prevederile prezentei legi;

semne de proprietate - elemente asupra animalului(zgardă, botniță, lesă, microcip, tatuaj, medalion, crotalie, rasă de animale și alte semne distinctive) care identifică apartenența unui stăpân;

Secția sau serviciul teritorial de control și protecție a animalelor (în continuare - STCPA) - creată și abilitată de către consiliul administrației publice locale la nivelul al doilea, pentru efectuarea controlului și protecției animalelor;

Sistem informațional automatizat „Registrul Animalelor de Companie” (în continuare - SIA RAC)- sistem informațional de identificare, înregistrare, stocare și prelucrare a datelor cu privire la animalele de companie și a deținătorilor acestora;

situație de pericol extrem - situații în care animalul are nevoie de asistență medicală veterinară urgentă sau intervenție imediată din partea omului pentru a preveni orice pericol pentru viața și sănătatea animalului, inclusiv și cazurile menționate la alin 2 art.52;

Terapia Asistată de Animale (în continuare- TAA) - terapie alternativă sau complementară care include utilizarea animalelor într-un tratament uman;

valoare de ameliorare - așa cum aceasta este definită în Legea zootehniei nr.213/2022;

vătămare corporală a animalului - încălcarea integrității anatomice sau a funcției fiziologice a organelor și țesuturilor corpului unui animal, rezultată din acțiunea unuia sau mai multor factori externi dăunători;

căinele ghid sau asistent - câine instruit special, capabil să îndeplinească activități, sarcini și funcții pentru a ajuta o persoană cu nevoi speciale de a se isprăvi cu dificultățile cotidiene, inclusiv fizice, senzoriale, psihiatrice sau alte forme de asistență. Instruirea se confirmă prin acte privind antrenarea specială;

zone cu animale de tip contact - expoziții, spectacole, precum și spații special amenajate, încăperi, voliere, zone, terenuri etc. sau o parte a acestora, al căror scop este întreținerea și/sau utilizarea animalelor în scopuri de divertisment sau în alte scopuri, oferind vizitatorilor posibilitatea de a intra în contact fizic direct cu animalele, inclusiv prin atingerea, mângâierea sau hrănirea acestora.

Capitolul II **ATRIBUȚII ȘI RESPONSABILITĂȚI**

Articolul 5. Atribuțiile Guvernului

(1) În domeniul protecției animalelor, Guvernul are următoarele competențe:

- a) determină obiectivele și stabilește direcțiile prioritare ale politicii de stat în domeniul protecției animalelor;

- b) coordonează activitatea tuturor autorităților publice cu atribuții în domeniul protecției animalelor;
- c) aprobă cadrul normativ și instituțional pentru punerea în aplicare a prezentei legi;
- d) aprobă Programul național;
- e) prevede în bugetul de stat și alocă finanțare pentru Programul național;
- f) prevede în bugetul de stat și alocă finanțare pentru crearea și menținerea SIA „RAC”;
- g) organizează măsuri complexe de răspuns și control în cazul urgențelor de sănătate animală.

Articolul 6. Atribuțiile Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare

- (1) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, este responsabil de realizarea politicii și strategiilor de stat în domeniul protecției animalelor, inclusiv animalelor de companie și fără stăpân, în limitele competenței lor funcționale.
  - a) elaborează și promovează politicile, cadrul normativ în domeniul protecției animalelor, și asigură implementarea tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte;
  - b) asigură elaborarea, aprobarea, actualizarea și aplicarea normelor și reglementărilor privind protecția animalelor, precum și metodologii, formulare pentru raportarea uniformizată privind tratarea și întreținerea animalelor în temeiul și pentru executarea legii;
  - c) elaborează și implementează în comun cu Ministerul Educației și Cercetării programe educaționale privind formarea atitudinii umane față animale și prevenirea tratării cu cruzime;
  - d) conlucrează în domeniul protecției animalelor cu autoritățile și instituțiile naționale și internaționale precum și cu STCPA, organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor;
  - e) creează și asigură funcționarea Direcției pentru protecția animalelor din cadrul Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare, care asigură, elaborează și pune în aplicare politici pentru protecția animalelor, coordonează și monitorizează activitatea privind protecția animalelor realizată de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, inclusiv prin examinarea și aprobarea rapoartelor anuale;
  - f) organizează și asigură supravegherea și controlul executării prevederilor prezentei legi și regulamentelor aprobate în temeiul acesteia;
  - g) înființează Consiliul Consultativ pentru bunăstarea și protecția animalelor prin aprobarea Regulamentului de funcționare.
- (2) Consiliul Consultativ pentru bunăstarea și protecția animalelor este un organ colegial, format din președinte, adjunctul acestuia și un secretar, precum și cuprinde cel puțin 12 membri din instituțiile publice și organizațiile științifice și educaționale din domeniul, dintre care cel puțin 3 reprezentanți ai organizațiilor necomerciale pentru protecția animalelor.
- (3) Obiectivele Consiliului Consultativ sunt următoarele:
  - a) monitorizează și evaluează progresele în domeniul asigurării bunăstării și protecției animalelor, precum și oferă consiliere independentă, profesionistă și imparțială către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare;
  - b) evaluează și îmbunătățește legislația în domeniul protecției animalelor;
  - c) acordă suport la elaborarea și promovarea actelor normative, strategiilor și propunerilor pentru dezvoltarea pe termen lung a politicilor de asigurare a bunăstării și protecției animalelor;
  - d) acordă suport în consolidarea cooperării între autorități și alți actori pentru asigurarea bunăstării și protecției animalelor;
  - e) îndeplinește și alte sarcini atribuite de autoritatea publică centrală în domeniu.

Articolul 7. Atribuțiile Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor

(1) Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (în continuare - Agenția) este autoritatea competentă în domeniul protecției animalelor, care:

- a) asigură implementarea politicii și strategiei de stat în domeniul protecției animalelor;
- b) ține evidența și înregistrează persoanele care desfășoară activități de creștere, vânzare, întreținere și utilizare a animalelor;
- c) constată contravenții și încheie procese verbale conform prevederilor Codului contravențional al Republicii Moldova;
- d) emite autorizații sanitare veterinare și a alte acte permissive pentru întreținerea animalelor, conform Hotărârii Guvernului nr.600/2018 cu privire la organizarea și funcționarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor;
- e) asigură introducerea unui sistem pentru întreprinderea măsurilor de urgență la sesizările privind încălcări ale prevederilor prezentei legi și altor acte normative adoptate în temeiul acesteia, inclusiv la sesizările cetățenilor privind cruzimea față de animale;
- f) asigură colaborarea cu organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor la etapele de planificare, desfășurarea controalelor, precum și la prescrierea măsurilor pentru asigurarea conformității cu prevederile legislației, luând în considerare recomandările acestora și informând cu privire la realizarea măsurilor luate, publicând pe site-ul oficial rezultatele controalelor;
- g) creează, este deținătorul și menține Sistemul informațional automatizat „Registrul animalelor de companie” (în continuare – SIA RAC), Registrul proprietarilor de câini care necesită responsabilitate specială, Registrul persoanelor în privința cărora s-au luat măsuri de protecție a animalelor în prevenirea cruzimii față de aceștia și alte registre, conform legislației;
- h) asigură accesul liber autorităților publice și organizațiilor pentru protecția animalelor la Registrele persoanelor cu privire la care au fost luate măsuri de prevenire a tratamentelor rele față de animale.

Articolul 8. Competența Ministerului Afacerilor Interne

(1) Ministerul Afacerilor Interne creează organe de poliție la nivel de structură specializată în scopul asigurării, menținerii și restabilirii ordinii și securității publice ce ține de protecția animalelor, tratării cu cruzime a acestora și respectării de către deținători a cerințelor de întreținere a animalelor conform prezentei legi.

(2) Poliția, la nivel de structură specializată, întreprinde măsuri de menținere, asigurare și restabilire a ordinii și securității publice, de prevenire, investigare și de descoperire a infracțiunilor și contravențiilor, care:

- a) examinează cererile și sesizările referitoare la protecția animalelor;
- b) reacționează prompt, identifică și aplică măsuri în vederea prevenirii tratării cu cruzime față de animale sau în cazul în care viața animalului este în pericol;
- c) înregistrează și raportează cazurile de tratare cu cruzime față de animale;
- d) întreprinde activități de prevenire și de combatere a tratării cu cruzime față de animale;
- e) dispune eliberarea ordinului de aplicare a măsurilor de prevenire a tratamentelor rele în privința animalului în cazul în care, din circumstanțele stabilite la locul faptei, ca urmare a evaluării riscurilor, există o bănuială rezonabilă, că au fost comise acte de tratare cu cruzime și persistă un pericol iminent de repetare sau comitere a acțiunilor tratării cu cruzime față de animale;

- f) asigură supravegherea executării ordinului menționat la lit. e);
- g) oferă asistență în cazul tratării cu cruzime față de animale, dispune plasarea animalul în CATA sau azil pentru animale;
- h) conlucrează cu autoritățile abilitate în domeniu, cu societatea civilă în vederea prevenirii și combaterii tratării cu cruzime față de animale și respectării prezentei legi;
- i) elaborează și implementează un sistem de urgență de sesizare ce ține de protecția animalelor, tratării cu cruzime a acestora și respectării de către deținători a cerințelor de întreținere a animalelor aprobate conform prevederilor prezentei legi și altor acte legislative adoptate în temeiul acesteia, inclusiv la sesizările cetățenilor privind cruzimea față de animale;
- j) asigură pregătirea profesională a polițiștilor cu privire la cunoașterea cadrului normativ și la modul de acțiune și intervenție în materia protecției animalelor;
- k) pregătirea profesională a polițiștilor, potrivit lit. j), unitățile de poliție colaborează cu organizațiile necomerciale de protecție a animalelor, cu Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, precum și cu alte entități publice sau private.

Articolul 9. Atribuțiile autorităților administrației publice locale

(1) Autoritățile administrației publice locale au următoarele atribuții:

- a) realizează politicile de stat în domeniul protecției animalelor împotriva tratării cu cruzime în colaborare cu reprezentanții STCPA;
- b) asigură, la nivel local, realizarea și respectarea Programului național privind reglementarea efectivului animalelor fără stăpân, în strânsă colaborare cu organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor;
- c) raportează anual către Agenție și informează societatea civilă privind realizarea măsurilor în privința realizării Programului Național;
- d) include în programele de dezvoltare locală problematica prevenirii și combaterii tratării cu cruzime față de animale și reglementării efectivului animalelor fără stăpân în conformitate cu prevederile prezentei legi și actelor normative aprobate în temeiul acesteia;
- e) aplică și prezintă propuneri de modificare a actelor normative în temeiul prezentei legi cu participarea obligatorie a reprezentanților STCPA;
- f) creează și asigură funcționarea STCPA în cadrul autorităților publice locale de nivelul al doilea;
- g) asigură participarea obligatorie a reprezentanților STCPA în procesul de luare a deciziilor, aprobarea reglementărilor în temeiul prezentei legi, programelor, crearea comisiilor, precum și în procesele de încheiere a contractelor privind achizițiile serviciilor publice în domeniu, emiterea altor decizii în temeiul prezentei legi.

(2) STCPA:

- a) efectuează supravegherea respectării prevederilor prezentei legi și a altor acte normative aprobate în temeiul prezentei legi;
- b) asigură monitorizarea și coordonarea activităților privind capturarea, sterilizarea, eliberarea animalelor, precum și întreținerea acestora în CATA, sau aziluri;
- c) ține evidența animalelor cu și fără stăpân din teritoriu;
- d) prezintă autorităților administrației publice locale propuneri de modificare și avize la elaborarea actelor normative, programelor, proiectelor, privind încheierea contractelor pentru achiziționarea serviciilor pentru animale,

precum și în procesul creării comisiilor din domeniu, și altor decizii conexe în temeiul prezentei legi;

- e) inițiază realizarea măsurilor de prevenire a tratamentelor rele în privința animalelor în cazurile în care se constată pericol iminent pentru viața și sănătatea animalelor în temeiul prezentei legi;
- f) organizează, efectuează și monitorizează programele de sterilizare gratuită a animalelor de companie cu și fără stăpân;
- g) organizează programe de înregistrare a animalelor de companie;
- h) elaborează și desfășoară campanii informaționale privind tratarea umană și responsabilă față de animale;
- i) organizează acțiuni de voluntariat în domeniu;
- j) dezvoltă parteneriate sociale cu organizații necomerciale care contribuie la prevenirea și combaterea tratării cu cruzime față de animale;
- k) administrează pagina web oficială și plasează informația privind activitatea acesteia, precum și informația privind animalele în ceea ce privește: capturarea; pierderea; găsierea; despre locurile din care au fost capturate (adresa, aria și poza) și alte informații relevante;
- l) asigură desfășurarea activităților de consiliere legislativă din domeniu, oferă informații privind programele de înregistrare, sterilizare și alte informații relevante din domeniu, precum și ajutor în căutarea animalelor pierdute;
- m) elaborează și gestionează programul privind adopția animalelor;
- n) asigură efectuarea altor activități privind supravegherea și protecția animalelor.

Articolul 10. Supravegherea efectuată de societatea civilă

- (1) Statul garantează participarea societății civile în procesul decizional și asigurarea accesului liber la informație, din domeniul protecției animalelor.
- (2) Organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor dispun de următoarele drepturi:
  - a) efectuează înregistrări audio, video și fotografii referitoare la cazurile de tratare cu cruzime față de animale și transmite materialele obținute autorităților de control abilitate;
  - b) participă la efectuarea controalelor de către autoritățile de control abilitate de a preveni și combate nerespectarea legislației în domeniul protecției animalelor.
- (3) Organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor dispun de accesul liber pe teritoriul, inclusiv încăperile CATA și a azilului pentru animalele, precum și la acțiuni de capturare, transportare, sterilizare și eutanasiere a animalelor.

Articolul 11. Programul național privind reglementarea efectivului animalelor fără stăpân

- (1) Programul național privind reglementarea efectivului animalelor fără stăpân (în continuare – Program național), include următoarele măsuri:
  - a) înregistrarea (microciparea) animalelor de companie;
  - b) sterilizarea animalelor de companie;
  - c) sterilizarea animalelor fără stăpân din cadrul azilurilor;
  - d) realizarea programului CSVE;
  - e) crearea centrelor de sterilizare;
  - f) crearea azilurilor de animale fără stăpân;
  - g) realizarea programului privind adopția animalelor;
  - h) realizarea campaniilor de informare privind comportamentul uman și responsabil;
  - i) monitorizarea realizării Programului național la nivel național și local.

- (2) Programul național se elaborează de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, cu participarea Agenției Naționale pentru Siguranța Alimentelor și autorităților administrației publice centrale și locale, precum și în coordonare cu organizațiile necomerciale.
- (3) Programul național este însoțit de un Plan de acțiuni și se aprobă, prin hotărâre de Guvern, pentru un termen de 5 ani, se evaluează de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare o dată la 2 ani, se revizuieste, în caz de necesitate, cel puțin o dată la 5 ani, în conformitate cu prevederile tratatelor internaționale în domeniu, la care Republica Moldova este parte.
- (4) Raportul cu privire la implementarea Programul național și Planului de acțiuni se elaborează de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor și se prezintă Guvernului spre examinare până la data de 10 aprilie a anului ce urmează după anul de gestiune, relevând gradul de îndeplinire a obiectivelor generale și specifice stabilite în Programul CSVE și gradul de realizare a activităților preconizate în Planul național și, în cazul unor devieri semnificative de la obiectivele planificate, proiectul amendamentelor la Programul național.
- (5) Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare asigură informarea societății civile, cât și instituțiilor interesate privind Programul național și Planului de acțiuni, precum și stabilește termene rezonabile prin care acordă societății civile timp suficient pentru a se informa, participa și pentru a-și exprima opiniile cu privire la documentele de politici elaborate și supuse consultărilor publice.

Capitolul III

CERINȚE PENTRU ÎNTREȚINEREA ȘI UTILIZAREA ANIMALELOR

Secțiunea 1

Cerințe generale pentru întreținerea animalelor

Articolul 12. Întreținerea animalelor

- (1) La întreținerea animalelor se asigură respectarea următoarelor drepturi:
  - a) la apă și hrană;
  - b) la condiții confortabile de întreținere;
  - c) de a nu suferi de dureri, răni și boli;
  - d) de a nu suferi de frică și suferință;
  - e) la servicii medicale veterinare;
  - f) de a exprima comportamentul natural.
- (2) La întreținerea animalelor, persoanele fizice și juridice dispun de următoarele:
  - 1) drepturi:
    - a) să primească și să transmită animalul în conformitate cu prevederile Codului Civil, prezenta lege și a altor acte normative;
    - b) accesul liber la informație privind legislația din domeniul întreținerii, tratării sau protecției animalelor și acțiunile în domeniu;
    - c) la repararea prejudiciului material și moral, cauzat de confiscarea ilegală, capturarea și/sau uciderea, furtul și alte infracțiuni de cruzime față de animale.
  - 2) obligații:
    - a) să asigure îngrijirea corespunzătoare a animalelor în funcție de necesitățile lor fiziologice, biologice și caracteristici individuale;
    - b) să asigure în timp util îngrijirea corespunzătoare a animalelor sub formă de furnizare a hranei proaspete în cantitatea corespunzătoare și în funcție de necesitățile lor biologice, precum și luând în considerare sănătatea acestora;
    - c) să asigure accesul continuu și liber la apă potabilă și proaspătă;
    - d) să asigure animalelor protecție împotriva bolilor și traumelor;

- e) să asigure contactul animalelor cu mediul natural și cu alte animale din aceeași specie, în cazul în care acest contact nu influențează negativ asupra comportamentului animalului;
- f) să asigure posibilitatea de liberă circulație a animalelor și să le ofere posibilitatea de a se odihni și de a dormi corespunzător și alte necesități, în funcție de nevoile lor biologice și comportamentale;
- g) să respecte condițiile de temperatură și umiditate, iluminare naturală, ventilare, spațiu corespunzător, în funcție de nevoile lor biologice și comportamentale;
- h) să utilizeze cu prudență și responsabilitate medicamentele de uz veterinar;
- i) să asigure examinarea medicală sistematică a personalului din unitățile zootehnice, interzicând angajarea la serviciu a persoanelor bolnave ori purtătoare de germeni infecțioși, ce pot fi transmiși la animale;
- j) să ofere medicului veterinar posibilitatea de a supraveghea starea sănătății animalelor în gospodăriile individuale și să sprijine organizarea măsurilor respective;
- k) să efectueze vaccinarea anuală, deparazitarea și alte măsuri sanitare – veterinare, ce asigură prevenirea bolilor animalelor, precum și lichidarea focarelor de îmbolnăviri în masă, cât și prevenirea extinderii lor în curți și în gospodării prost organizate, totodată luând toate măsurile organizatorice și economice necesare, respectând regulile sanitare-veterinare stabilite de legislație;
- l) să ofere prompt animalul, informația privind locul unde este întreținut, precum și pașaportul sau carnetul de sănătate a acestuia, după caz certificatul privind vaccinarea și înregistrarea, la solicitarea organelor autorităților de control, abilitate în domeniu și organizațiilor necomerciale pentru protecția animalelor;
- m) să sesizeze autoritățile veterinare competente cu privire la cazurile de moarte subită, îmbolnăvire simultană a mai multor animale sau comportament neobișnuit al acestora, întreprinzând măsuri de izolare a animalelor suspecte de boală până la venirea medicilor veterinari și să păstreze cadavrele animalelor moarte suspectate de a fi afectate de o maladie;
- n) să ia măsuri pentru prevenirea apariției descendenților nedoriți la animale;
- o) să păstreze animalele de companie în condiții în care se exclude libera circulație a acestora fără supraveghere și să prevină atacurile asupra oamenilor și altor animale;
- p) să colecteze la timp dejecțiile provenite de la animalele deținute și să respecte prevederile de întreținere a animalelor aprobate de autoritatea publică locală;
- q) să transmită animalul unui nou posesor sau în azilul pentru animalele, sau să sesizeze autoritățile abilitate în domeniul și/sau organizațiile necomerciale, în cazul în care proprietarul refuză la dreptul său de proprietate asupra animalului sau nu are capacitatea asigurării animalului cu condiții de întreținere adecvate stării lui fiziologice și biologice;
- r) să cedeze animalul poliției în cazul emiterii hotărârii de confiscare a acestuia;
- s) să nu admită vânzarea sau înstrăinarea animalelor către persoanele, care nu au împlinit vârsta de 18 ani, fără acordul părinților săi sau a persoanelor care reprezintă interesele lor;
- t) să dețină actele privind acest animal: carnet veterinar, actele confirmative de proveniență a animalelor sau altele, după caz;
- u) să repare prejudiciul cauzat unei persoane fizice sau juridice, cu excepția cazului în care prejudiciul nu a provenit din cauza sa.

Articolul 13. Cerințe față de spațiile și încăperile pentru întreținerea animalelor

- (1) Spațiile în care sunt întreținute animalele trebuie să fie suficient de spațioase pentru mișcare, curate, bine iluminate, sigure, să asigure protecția necesară animalelor, să fie

- ferite de incendii și de temperaturi sezoniere precum: frig și căldură, precipitații și să satisfacă nevoile și caracteristicile animalelor, în funcție de specia acestora.
- (2) Spațiile trebuie proiectate și exploatate astfel, încât orice animal să poată satisface nevoile sale.
  - (3) Materialele folosite pentru construcția spațiilor și instalațiilor cu care animalele pot intra în contact nu trebuie să fie periculoase și trebuie să se curețe ușor.
  - (4) Încăperile și dispozitivele prin care animalele sunt legate sau împrejmuite în spațiu, trebuie proiectate și întreținute astfel, încât animalele să nu poată suferi traume, lovituri, în special din cauza colțurilor sau marginilor ascuțite.
  - (5) Durata și intensitatea iluminării spațiului trebuie să fie asigurat cât mai aproape de condițiile naturale și să corespundă nevoilor biologice și fiziologice ale animalelor.
  - (6) Limita numărului de animale în spațiile și locurile în care sunt deținute acestea se stabilește în baza capacității de a asigura animalelor condiții de către proprietar, care să nu dăuneze bunăstării acestora, conform normelor și regulilor sanitar-veterinare și epidemiologice, precum și a dreptului de vecinătate în condițiile legislației în vigoare.
  - (7) Animalele nu pot fi ținute în întuneric permanent sau sub lumină artificială permanentă fără întreruperi de faze corespunzătoare de întuneric, cu excepția creșterii puilor de găini. În caz, în care lumina naturală este insuficientă pentru a satisface nevoile animalelor, se asigură iluminarea artificială respectivă.
  - (8) Circulația aerului, nivelul prafului în aer, temperatura, umiditatea și concentrația de gaz, iar în cazul animalelor acvatică, temperatura, concentrația de poluanți și conținutul de oxigen în apă, se mențin în limita de siguranță pentru bunăstarea animalelor. În cazul în care bunăstarea animalelor depinde de un sistem de ventilație, este obligatorie instalarea unui dispozitiv de rezervă pentru a asigura aerisirea corespunzătoare și un sistem de alarmă pentru a raporta defecțiunea acestuia, cu verificarea regulată a funcționării acestora.
  - (9) Normele sanitar-veterinare privind limita numărului animalelor întreținute în încăperi și spații se aprobă de către Agenție.

Articolul 14. Transportarea animalelor

- (1) Transportarea animalelor se efectuează ținând cont de nevoile biologice și comportamentale ale animalelor și în modul în care aceasta să nu provoace prejudicii altor persoane sau bunurilor acestora.
- (2) Animalul se transportă într-un mijloc de transport corespunzător, care asigură condiții necesare, ce nu dăunează sănătății animalului.
- (3) Mijlocul de transport utilizat pentru transportarea animalelor se echipează astfel, încât să prevină traumatizarea, rănirea sau pierirea animalului în timpul încărcării, transportării și descărcării acestuia.
- (4) La transportarea animalelor se asigură satisfacerea nevoilor acestora de hrană, apă, aer și alte nevoi fiziologice, precum și protecția animalelor împotriva influențelor externe dăunătoare acestora.
- (5) Transportarea animalelor care aparțin unor rase diferite se efectuează în cuști, dispozitive separate, cu excepția animalelor sterilizate.
- (6) Transportarea animalelor de gen diferit se efectuează în cuști, dispozitive separate, cu excepția raselor, care intră în contact biologic sau sunt neutre unele față de altele.
- (7) La transportarea îndelungată se asigură plimbarea animalului.
- (8) Animalele care au murit și animalele netransportabile sunt îndepărtate de la celelalte la prima oprire.
- (9) Se interzice transportarea animalelor prin poșta.
- (10) Modul de transportare a animalelor de companie în transportul public este prevăzută în Anexa nr.1.

Secțiunea a 2-a

Cerințe pentru îngrijirea medicală și reproducerea animalelor

Articolul 15. **Îngrijirea sănătății animalelor și întreținerea animalelor bolnave**

- (1) La întreținerea animalelor se asigură îngrijirea sănătății acestora, în cazul în care animalul este rănit, bolnav și are nevoie de ajutor, obligatoriu urmează a fi acordat ajutor ori după caz urmează a fi anunțat medicul veterinar.
- (2) Pentru acordarea ajutorului unui animal bolnav, rănit sau nevoiaș urmează a fi depuse toate eforturile necesare, însă, dacă starea de sănătate a animalului este de așa natură încât existența lui continuă să-i provoace doar suferințe mai mari, animalul urmează a fi supus eutanasiei, cu respectarea principiului tratamentului uman.
- (3) În cazul în care un animal bolnav sau rănit este predat unei persoane terțe, destinatarul trebuie să fie informat privind starea animalului.

Articolul 16. **Tratamentul veterinar și aplicarea procedurilor medicale**

- (1) Procedurile veterinare și zootehnice, precum și altele conform tehnologiilor de producere medicale pot fi aplicate față de animale, numai de către persoane calificate în conformitate cu prevederile legislației, utilizând tehnici care asigură limitarea suferinței și durerii.
- (2) Procedurile menționate în alin.(1) pot fi aplicate de către persoane necalificate numai în caz de necesitate a ajutorului medical urgent și cu condiția că tehnicile necesare sunt nedureroase, scurte și simple.
- (3) Procedurile veterinare față de animale se efectuează cu deplină responsabilitate și profesionalism, excluzând orice pericol pentru viața și sănătatea acestora, cu înscrierea obligatorie a diagnosticului și a procedurilor medicale efectuate în registrul istoriilor medicale.
- (4) Intervenția chirurgicală și alte proceduri medicale care pot provoca durere animalului pot fi aplicate numai dacă acestea sunt prescrise din motive medicale, în funcție de tipul de boală a animalului.
- (5) Procedurile care provoacă durere se efectuează sub anestezie generală sau locală, cu excepția procedurilor care, în conformitate cu cerințele medicinei veterinare, se efectuează fără anestezie.
- (6) Asistența veterinară trebuie să includă servicii de eutanasiere a animalelor pentru întreruperea suferinței unui animal, în cazul în care aceasta nu poate fi întreruptă în alt mod.

Articolul 17. **Reproducerea animalelor**

- (1) Persoana care selecționează un animal de companie pentru reproducere trebuie să ia în considerare caracteristicile anatomice, fiziologice și comportamentale, care ar putea compromite sănătatea și bunăstarea descendenților sau a femelei.
- (2) Se interzice utilizarea unor metode de creștere a animalelor, care pot dăuna sănătății și bunăstării acestora și/sau provoca pierirea lor.
- (3) Se interzice utilizarea ingineriei genetice pentru sporirea efectivului de animale sau modificarea structurală, care poate dăuna sănătății și bunăstării acestora.

Articolul 18. **Influența asupra comportamentului animalelor sau asupra capacității lor de reproducere**

- (1) Este interzisă modificarea artificială a comportamentului unui animal prin intermediul medicamentelor sau oricărei substanțe similare care are efect stimulator, sedativ sau stabilizator.
- (2) Prin derogare de la prevederile alin.(1), utilizarea sedativelor, este permisă în cazul necesității capturării animalelor fără stăpân, în timpul transportării, în perioada unor

- evenimente, care produc zgomot excesiv, în cazul tratamentului sau manipularilor medicale, cu respectarea instrucțiunilor de utilizare a acestui medicament.
- (3) Este interzisă influențarea artificială a productivității ridicate a animalelor cu ajutorul medicamentelor sau altor substanțe care au un efect similar.
  - (4) Prin derogare de la prevederile alin.(3), influențarea artificială a productivității ridicate este permisă în cazul în care se dovedește, că utilizarea unui anumit medicament nu va dăuna sănătății și bunăstării animalului.

Capitolul IV

CERINȚE PENTRU ÎNTREȚINEREA ANIMALELOR DE COMPANIE

Secțiunea 1

Cerințe generale

Articolul 19. Întreținerea animalelor de companie

- (1) La întreținerea animalelor de companie deținătorul respectă cerințele de întreținere generale prevăzute la art.12.
- (2) La întreținerea animalelor de companie persoanele fizice și juridice sunt obligate:
  - a) să înregistreze animalele supuse înregistrării obligatorie în SIA RAC;
  - b) să sterilizeze câinii, pisicile fără rasă și de rasă fără o valoare genetică, câinii care necesită responsabilitate specială: Pit Bull, Boerbull, Bandog, precum și metișii lor, odată cu atingerea de către aceștia a vârstei de 6 luni, cu excepția animalelor, care nu pot fi sterilizate din motive medicale desemnate de un medic veterinar;
  - c) să asigure comportamentul animalului în măsura în care să nu prezinte pericol pentru sănătatea oamenilor, să anticipeze daunele cauzate de animale față de alte animale, și daunele cauzate sănătății cetățenilor și proprietății acestora;
  - d) să sesizeze imediat STCPA sau poliția privind pierderea animalului sau despre animalul găsit, care posedă semne de proprietate sau este lăsat legat fără supraveghere;
  - e) să sesizeze autoritățile veterinare competente despre cazurile privind prejudiciul cauzat de animalele lor, sănătății oamenilor sau altor animale, precum și de a prezenta animalele pentru examinare și carantină, iar animalele mușcate pentru examinare și tratament;
  - f) să asigure curățarea deșeurilor după animalele lor în locuri și spații publice, cu excepția câinilor-ghid.
- (3) La întreținerea animalelor de companie, deținătorii trebuie să respecte drepturile altor persoane, care locuiesc în blocul locativ și alte spații sau zone destinate folosinței comune.

Articolul 20. Drepturile persoanelor fizice și juridice la întreținerea animalelor de companie

- (1) Deținătorul de animale de companie are următoarele drepturi:
  - 1) să primească și să transmită animalul în conformitate cu prevederile Codului Civil și altor acte normative;
  - 2) accesul liber la informație privind animalele capturate, inclusiv informația privind starea și condițiile de întreținere a acestora, precum și procedurile aplicate de către instituțiile care efectuează capturarea, întreținerea, eutanasia și/sau alte activități privind animalele domestice și de companie;
  - 3) la Programul național privind sterilizarea și înregistrarea gratuită a animalelor.
- (2) Deținătorul animalului de companie are dreptul să efectuează plimbarea animalului cu condiția însoțirii acestuia și cu respectarea prevederilor art.22.

Articolul 21. Restricții pentru persoanele fizice și juridice

- (1) Persoanelor fizice și juridice li se interzice:
  - a) întreținerea, plimbarea, vânzarea sau înstrăinarea în alt mod al animalelor de companie neînregistrate;
  - b) admiterea în cadrul cluburilor chinologice, felinologice sau în alte organizații publice cu atribuții în domeniul protecției animalelor, persoanelor care nu au înregistrarea sau reînregistrarea câinilor și pisicilor deținute;
  - c) lăsarea animalelor de companie fără supraveghere, legate sau nu, în loc public sau în spațiile adiacente acestora, precum și în locuri aglomerate;
  - d) reproducerea câinilor, pisicilor fără rasă și de rasă fără o valoare genetică, metişilor, cât și câinilor care necesită responsabilitate specială: Pit Bull, Boerbull, Bandog, precum și metişii lor.

Articolul 22. Însoțirea și plimbarea animalelor de companie

- (1) Deținătorul de animale de companie la însoțire și plimbare asigură:
  - a) siguranța de a nu dăuna oamenilor și animalelor din jur, proprietății, în urma prejudiciului cauzat de animalul însoțit;
  - b) siguranța animalului însoțit;
  - c) siguranța traficului rutier la trecerea cu animalul de companie în apropierea căilor de transport și la traversarea lor, prin control direct asupra comportamentului animalului;
  - d) plimbarea câinilor și a altor animale, care prezintă pericol pentru sănătatea și viața umană, cu lesă, precum și cu botniță pentru câini, care necesită o responsabilitate specială și sunt specificate la Anexa nr.2;
  - e) animalul de companie să dispună de zgardă cu fixarea pe aceasta a jetonului numerotat cu un număr de identificare imprimat sau altă informație care facilitează identificarea acestuia.
- (2) Se interzice plimbarea animalelor de companie următoarelor persoane:
  - a) lipsite de capacitate de exercițiu sau cu discernământ diminuat;
  - b) cu capacitatea fizică redusă de a ține sub control acțiunile câinelui, cu excepția câinilor ghid sau asistent;
  - c) aflate sub influența alcoolului sau a drogurilor;
  - d) până la atingerea vârstei de 14 ani, cu excepția câinilor de până la 40 cm.
- (3) Este interzisă plimbarea de sine stătătoare a animalelor, în afara apartamentului, curții unei case separate sau a unei zone în preajma căreia este ținut animalul.
- (4) Însoțirea câinilor de rase specificate la Anexa nr. 2 este permisă, în cazul în care deținătorul posedă un Certificat de promovare a unui curs chinolog special împreună cu animalul.
- (5) Regulile privind întreținerea și plimbarea animalelor de companie se elaborează și se aprobă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 23. Întreținerea câinilor care necesită o responsabilitate specială

- (1) Lista câinilor de rase care necesită o responsabilitate specială este prevăzută la Anexa nr. 2.
- (2) Apartenența câinilor la o rasă se stabilește pe baza certificatului de origine, în lipsa acestuia, de către specialiști cu cunoștințe speciale chinologice, ale căror calificare este confirmată prin certificate de instruire și eliberate de persoane juridice acreditate în domeniul de specialitate.
- (3) La întreținerea și creșterea câinilor de rase, care necesită o responsabilitate specială este obligatorie deținerea unui Certificat de promovare a unui curs chinologic special împreună cu animalul.
- (4) La cursurile specificate la alin. (3) se admit persoane, care dețin certificatul medical privind avizul pozitiv psihiatric și narcologic.

- (5) În calitate de centru de instruire și evaluare, specificat la alin. (3), pot fi asociațiile profesionale și centrele de instruire acreditate în modul stabilit de legislație.
- (6) Deținătorii câinilor specificați la Anexa nr.2, au obligația să înregistreze câinii la Organizația Chinologică din Republica Moldova, afiliată la Federația Chinologică Internațională.
- (7) Planul de studii și metodologia cursurilor de instruire, precum și cerințele privind eliberarea certificatelor se elaborează de către centrele de instruire și evaluare în conformitate cu reglementările aprobate de Agenție.
- (8) Regulamentul privind regimul de deținere al câinilor care necesită o responsabilitate specială se elaborează și se aprobă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 24. Cerințe generale de înregistrare a animalelor de companie

- (1) Câinii, pisicile, iepurii domestici, dihorii și animalele exotice aflate la întreținerea persoanelor fizice sau juridice, indiferent de rasă, în termen de 90 de zile de la naștere, înainte de vânzare sau înstrăinare în alt mod, precum și plimbarea acestora în locuri publice, se permite numai după microcipare și înregistrare obligatorie prin introducerea datelor în SIA RAC.
- (2) În urma microcipării și înregistrării în SIA RAC, deținătorului animalului la locul înregistrării, i se eliberează, în cazul absenței, un carnet pentru fiecare animal.
- (3) În cazul în care animalele de companie sunt identificate înainte de intrarea în vigoare a prezentei legi, cu un microcip care nu corespunde standardelor ajustate la nivel național, în conformitate cu Ordinul nr. 74 din 02/2014, aprobat de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare, se aplica un nou microcip conform acestor standarde, cu indicarea numărului acestuia în carnet, după care se înregistrează în SIA RAC.
- (4) Animalele întreținute în azil sau CATA sunt supuse înregistrării și microcipării obligatorii.
- (5) În cazul vânzării sau înstrăinării în alt mod, pierderii sau decesului animalului, deținătorul se obligă în termen de 7 zile, iar în cazul câinilor de rase, care necesită o responsabilitate specială în termen de 3 zile, să notifice operatorul autorizat prin depunerea cererii cu privire la necesitatea modificării datelor în SIA RAC.
- (6) Înregistrarea animalelor se efectuează în conformitate cu prevederile Regulamentului elaborat de către Agenție și promovat spre aprobare de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Secțiunea a 2-a

Cerințe pentru creșterea și comercializarea animalelor de companie

Articolul 25. Cerințe pentru creșterea și efectuarea activităților de întreprinzător cu animale

- (1) Creșterea și activitățile de întreprinzător cu animale se permite numai în cazul:
  - a) deținerii autorizației sanitar-veterinare emise de către Agenție;
  - b) dispunerii de licență în temeiul Legii nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizare a activității de întreprinzător, pentru activități de creștere și vânzare a câinilor și pisicilor, precum și a altor activități autorizate în conformitate cu legislația.
- (2) Agenția, la emiterea autorizației sanitar-veterinare verifică dacă:
  - a) persoana responsabilă are calificare și cunoștințe speciale necesare activității, obținute prin formarea profesională sau prin experiență suficientă cu animalele;
  - b) spațiile, echipamentele și condițiile de întreținere utilizate în desfășurarea acestei activități corespund cerințelor reglementate de prezenta lege.

- (3) Pentru a desfășura activități de creștere și vânzare a câinilor și pisicilor, deținătorul de animale trebuie să fie membru al clubului chinologic sau felinologic.
- (4) În cazul în care se naște un animal la deținător, care nu este autorizat și nu este membru al clubului chinologic sau felinologic specificat la alin.(3), descendentul animalului se consideră fără rasă.

Articolul 26. Vânzarea, donația, predarea și alte forme de înstrăinare animalelor

- (1) Vânzarea sau înstrăinarea animalelor prin alte forme se permite:
  - a) în locurile întreținerii sau creșterii;
  - b) în cadrul desfășurării unor expoziții de scurtă durată, organizate de cluburile chinologice sau felinologice;
  - c) în cadrul evenimentelor desfășurate de organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor;
  - d) în pepinieră autorizată;
  - e) în aziluri autorizate.
- (2) Se interzice vânzarea sau înstrăinarea:
  - a) animalelor de companie în locurile neautorizate;
  - b) câinilor și pisicilor în zoo magazine, piețe și pe străzile localităților sau în preajmă lor;
  - c) animalelor de companie persoanelor, care nu au împlinit vârsta de 18 ani, fără acordul părinților săi sau al persoanelor care reprezintă interesele lor;
  - d) animalelor de companie persoanelor în privința cărora se află în derulare procese judiciare privind cruzimea față de animale;
  - e) animalelor de companie persoanelor în privința cărora sunt în vigoare măsurile din Registrul persoanelor față de care s-au luat măsuri pentru prevenirea tratamente rele;
- (3) Publicarea anunțului privind vânzarea sau înstrăinarea animalelor: neînregistrate, nevaccinate sau nesterilizate specificate la art.19 alin 2. lit.b) de către site-urile web, portalurile on-line, ziarelor, revistelor, precum și altor surse de informare sau mass-media.
- (4) La înstrăinarea animalului, deținătorul este obligat să furnizeze noului proprietar informații fiabile despre tipul, rasa, starea de sănătate, alte calități ale animalului, despre condițiile de întreținere a acestuia, precum și să prezinte un carnet/pașaport veterinar cu mențiunea privind înregistrarea în SIA RAC, vaccinurile obligatorii și un document, care atestă dreptul de proprietate sau împuternicirea acestuia de a transfera animalul în proprietate.
- (5) Înstrăinarea animalelor se permite cu acordul prealabil al viitorului proprietar și care deține capacitate deplină de exercițiu.
- (6) Vânzarea sau alte forme de înstrăinare a unui animal poate avea loc numai cu condiția întreprinderii, de către deținătorul animalului a următoarelor acțiuni preliminare obligatorii:
  - a) pe baza unui acord, copiei actului de identitate anexat, cu indicarea datelor despre locul de reședință și contactele persoanei, care solicită achiziționarea animalului;
  - b) după verificarea informațiilor despre viitorul proprietar, în Registrul persoanelor față de care s-au luat măsuri pentru prevenirea tratamentelor rele;
  - c) după verificarea deținerii unui certificat de promovare a unui curs chinologic special pentru deținerea câinelui, care necesită o responsabilitate specială;
  - d) prezentarea documentului, ce atestă dreptul de proprietate a unei locuințe sau permisiunea proprietarului privind întreținerea animalului.
- (7) Vânzarea cățeilor și motănașilor se efectuează cu prezentarea mamei acestora.
- (8) Regulile privind vânzarea online sunt specificate la Anexa nr.3.

Articolul 27. Întreținerea animalelor în zoo magazine

- (1) La primirea spre vânzare, se admit doar animalele sănătoase din punct de vedere clinic și însoțite de documente în conformitate cu prevederile prezentei legi.
- (2) La întreținerea animalelor în zoo magazine se asigură protecția lor de contactul arbitrar cu vizitatorii sau de la alte condiții nefavorabile de mediu înconjurător. Vizitatorii nu trebuie să aibă acces liber prin contact direct cu animalele.
- (3) Consultanții în vânzări dețin cunoștințe privind condițiile de întreținere a animalelor și oferă cumpărătorilor informații despre specia animalului, caracteristicile întreținerii și proveniența acestuia.
- (4) Se duce evidența animalelor primite și vândute.
- (5) Zoo magazinele care vând și întrețin animalele asigură angajarea unui medic veterinar în statele de personal sau încheie un contract privind prestarea de servicii cu o organizație veterinară de profil.
- (6) Hrănirea și adăparea animalelor se efectuează conform orarului aprobat de administrație și amplasat la loc vizibil, în funcție de nevoile biologice și fiziologice ale acestora în conformitate cu legislația.

Articolul 28. Contractele care au ca obiect animale

- (1) Este interzisă retragerea animalelor în contul neexecutării obligațiilor pecuniare.
- (2) Nu este permis ca locatorul localului să interzică locatarului să întrețină un animal de companie, dacă, la închirierea locației, contractul de locațiune nu conține o clauză de interzicere a deținerii animalului și proprietarul acestuia nu încalcă în mod sistematic prevederile prezentei lege și condițiile de bună vecinătate.
- (3) Dreptul de proprietate și alte drepturi reale asupra animalelor pot înceta în caz de tratament cu cruzime față de acestea, în conformitate cu prevederile prezentei legi.

Capitolul V.

CERINȚE PENTRU ÎNTREȚINEREA ANIMALELOR FĂRĂ STĂPÂN ȘI ALTOR ANIMALE

Secțiunea 1.

Cerințe pentru întreținerea animalelor fără stăpân

Articolul 29. Reglementarea efectivului animalelor fără stăpân

- (1) Tratarea animalelor fără stăpân și a animalelor nedeținute de om, situate în condiții care sunt create total sau parțial de activitățile umane și Reglementarea efectivului lor, se realizează în conformitate cu cerințele prezentei legi.
- (2) Reglementarea efectivului de animale se efectuează conform Programului Național.
- (3) Reglementarea efectivului de animale se efectuează prin metoda CSVE sau prin plasarea în aziluri de animale sau CATA, precum și prin adopție de către persoane fizice sau juridice, care sunt obligate să asigure întreținerea și îngrijirea animalelor, cu respectarea prezentei legi și a normativelor aprobate în temeiul acesteia.
- (4) Procedura de reglementare a efectivului de animale specificate la alin. (3), este elaborată și promovată spre aprobare de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 30. Capturarea și izolarea temporară a animalelor fără stăpân

- (1) Capturarea animalelor fără stăpân se efectuează în următoarele scopuri:
  - 1) returnarea către proprietar sau predarea către alte persoane pentru întreținere;
  - 2) reglementarea efectivului animalelor fără stăpân în conformitate cu prezenta lege;
  - 3) acordarea ajutorului veterinar.

- (2) Capturarea animalelor se efectuează cu permisiunea și în coordonarea cu STCP, care ține o evidență unificată.
- (3) Clinicile veterinare, azilurile, CATA și organizațiile necomerciale pentru protecția animalelor au dreptul de a steriliza animalele în cadrul Programului CSVE cu coordonarea obligatorie și existența unui acord scris cu STCPA.
- (4) Câinii capturați sunt plasați în CATA, în cazul lipsei acestuia, animalele pot fi plasate în azil sau CATA cu care există acord prealabil privind prestarea serviciilor de întreținere.
- (5) Câinii, indiferent de rasă, apartenență și destinație, inclusiv cei cu zgardă, botniță, dar aflați fără stăpân pe străzi, piețe, piețe agricole, scuaruri, grădini, bulevarde, plaje, mijloace de transport public, curți și alte locuri publice, cu excepția câinilor specificați la alin (6), sunt considerați fără stăpân și sunt supuși capturării obligatorii.
- (6) Câinii înregistrați, microcipați și cu crotalia unică aprobată de către STCPA, pot fi-capurați numai în următoarele cazuri:
  - a) pentru revaccinare;
  - b) pentru acordarea ajutorului veterinar sau îngrijirea unui animal;
  - c) în cazul comportamentului agresiv sau conflictual față de alte animale sau oameni, documentat prin video sau confirmat prin actul STCPA;
  - d) pentru izolare temporară sau carantină.
- (7) După capturare, animalul este examinat, în mod obligatoriu, de către medicul veterinar, după înregistrare, ținut în carantină și, dacă este necesar, microcipat, sterilizat și vaccinat.
- (8) După efectuarea procedurilor necesare, vor fi plasate pentru adopție în aziluri de animale sau predate către alte persoane pentru întreținere, sau returnate în habitatul lor sau la locurile de capturare.
- (9) În caz de mușcătură sau rănire a unei persoane prin zgârieturi, răni sau cu semne de rabie, câinii sunt izolați temporar în carantină în CATA, pentru un termen de 10 zile. La constatarea lipsei de rabie, animalul, după procedurile specificate la alin.(7), este returnat în habitatul lui sau propus spre adopție.
- (10) Animalele pot fi supuse eutanasiei umane numai în cazuri excepționale prevăzute la art.47.
- (11) Capturarea câinilor fără stăpân de către persoane fizice sau juridice neautorizate este interzisă.
- (12) Animalele fără stăpân capturate, cu semne de proprietate, în termen de 10 zile de la data capturii, pot fi păstrate în zonele de carantină și returnate deținătorilor sau transferate în aziluri de animale, sau adoptate de către persoanele fizice sau juridice, care sunt obligate să asigure întreținerea și îngrijirea lor, cu respectarea cerințelor veterinare și sanitare prevăzute de legislație.
- (13) Capturarea și acceptarea animalelor este interzisă, în cazul în care nu exista locuri sau condiții corespunzătoare pentru întreținerea în azil sau CATA, prevăzute de legislație.
- (14) Eliberarea în habitat sau în locul de capturare se efectuează ținând cont de reglementarea efectivului și evitarea majorării numărului de animale fără stăpân pe teritoriul respectiv, în coordonare obligatorie cu STCPA.
- (15) Pentru a asigura bunăstarea sanitară și epidemică a populației, câinii, pisicile și alte animale de companie sunt supuse izolării temporare, în cazul în care există un ordin corespunzător din partea Agenției, precum și animalele care au cauzat vătămări corporale unei persoane sau altui animal. Izolarea temporară a animalelor de companie cu deținător poate fi impusă, dacă animalul este periculos pentru persoanele terțe.

Articolul 31. Capturarea animalelor fără stăpân

- (1) Capturarea animalelor fără stăpân se realizează de către entitățile specializate, în baza unui contract de prestare-servicii, încheiat cu autoritățile publice centrale sau locale.
- (2) Este interzisă activitatea de capturare a animalelor fără stăpân, următoarelor persoane fizice:

- a) aflate la evidență psihoneurologică și narcologică;
  - b) sancționate pentru cruzime față de animale;
  - c) care dețin interdicții în vigoare privind întreținerea animalelor sau activități similare incluse în Registrul persoanelor în privința cărora s-au luat măsuri de protecție a animalelor în prevenirea cruzimii față de acestea.
- (3) La capturarea animalelor, este interzisă folosirea de substanțe, medicamente, metode de capturare, dispozitive tehnice, care pot trauma sau pune în pericol viața și sănătatea animalelor.
  - (4) Entitățile de capturare a animalelor fără stăpân poartă răspunderea pentru viața și sănătatea acestora.
  - (5) Entitățile de capturare sunt obligate să înregistreze un video al procesului de capturare și eliberare a animalelor și să furnizeze video-ul, în mod gratuit și liber la cererea părților interesate.
  - (6) Recepționarea și aprobarea cererilor pentru capturarea animalelor se efectuează de către STCPA.
  - (7) Capturarea sau eliberarea unui animal are loc numai în baza Ordinului de capturare sau eliberare, emis de STCPA.
  - (8) Vehiculele utilizate pentru capturarea animalelor, sunt dotate cu senzor GPS, cu asigurarea accesului nestingherit și continuu la monitorizarea online de către STCPA a traseelor de capturare zilnice și arhivate.
  - (9) Entitățile de capturare sunt obligate să țină evidența zilnică în registrul online cu asigurarea accesului nestingherit și continuu de către STCPA cu privire la următoarele tipuri de informații:
    - a) numărul de ordine primite și executate pentru captare;
    - b) numărul de animale capturate/eliberate;
    - c) înregistrarea video/eliberarea animalelor;
    - d) date GPS și alte informații solicitate de STCPA.
  - (10) Entitățile de capturare expediază rapoarte lunare către STCPA privind informația menționată la alin (9).
  - (11) Capturarea unui animal pe teritoriul sau obiectul proprietății private este permisă de către autoritatea abilitată, în prezența proprietarului proprietății private sau a reprezentanților poliției, cu înregistrare video.
  - (12) În cazul în care viața animalului este în pericol extrem, izolarea acestuia se efectuează în conformitate cu prevederile art. 52.
  - (13) Entităților de capturare a animalelor fără stăpân li se interzice :
    - a) a ieși la capturare fără ordinul de capturare/eliberare emis de către STCPA raional/municipal;
    - b) a captura animale nespecificate în ordinul de capturare/eliberare;
    - c) a accepta cereri de capturare direct de la persoane fizice sau juridice;
    - d) a lăsa ilegal în proprietatea sa animalele capturate, precum și a le vinde persoanelor fizice sau juridice.
  - (14) Regulile privind capturarea animalelor fără stăpân se elaborează și se promovează spre aprobare de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 32. Întreținerea animalelor în azil și punctul de întreținere temporară

- (1) Azilul și CATA pentru întreținerea animalelor sunt create de către autoritățile administrației publice locale, de organizații indiferent de forma juridică, precum și de persoanele fizice.
- (2) Azilul și CATA pentru întreținerea animalelor funcționează din sursele fondatorului sau din alte surse legale.
- (3) Crearea azilurilor în case de locuit se interzice.

- (4) La primirea animalului în azil sau CATA, proprietarul sau persoana împuternicită sunt obligați să asigure:
  - a) controlul veterinar;
  - b) la necesitate, izolarea animalului primit în carantină;
  - c) înregistrarea și identificarea animalului.
- (5) Proprietarul azilului sau CATA, precum și persoana împuternicită sunt obligați de a ține evidența animalelor primite cu păstrarea următoarelor date:
  - a) data;
  - b) motivul adăpostirii;
  - c) datele persoanei, care a predat animalul;
  - d) documentul în temeiul căruia a fost primit animalul;
  - e) specia, rasă, culoarea, sexul, greutatea, vârsta;
  - f) marcajele și însemnele, altă informația necesară pentru identificare.
- (6) Proprietarul azilului sau CATA este obligat să țină evidența animalelor primite, întreținute, adoptate, eutanasiate, decedate și prezintă trimestrial și anual raportul către STCPA cu acte confirmative pentru fiecare operațiune față de animale și indicând numărul total ale acestora la începutul și sfârșitul adăpostirii.
- (7) Fondatorul azilului sau CATA, precum și persoana împuternicită, oferă persoanelor interesate accesul liber la informația privind evidența animalelor din alin (5) și (6).
- (8) Azilul sau CATA oferă accesul zilnic în orele prestabilite pentru următoarele categorii de vizitatori :
  - a) pentru cetățeni;
  - b) pentru voluntari, în scopul de ajuta la îngrijirea animalelor.
- (9) La returnarea unui animal dintr-un azil sau CATA către deținătorul său sau înstrăinarea acestuia unui nou proprietar, se efectuează obligatoriu examinarea veterinară a animalului.
- (10) Se interzice plasarea animalelor în azil sau CATA, în cazurile în care:
  - a) lipsește autorizația sanitar veterinară;
  - b) lipsesc locuri libere sau condiții corespunzătoare.
- (11) Regulamentul privind funcționarea azilurilor și CATA este elaborat de Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare și aprobat de Guvern

Articolul 33. Cerințe pentru găsirea și întoarcerea animalelor pierdute

- (1) La găsirea unui animal pierdut, care prezintă semne de proprietate, în lipsa locurilor sau condițiilor de întreținere într-un CATA, STCPA are dreptul de a transfera acest animal pentru întreținere temporară unei persoane fizice sau juridice, care și-a exprimat acordul, în baza unui contract de întreținere temporară.
- (2) STCA și CATA sunt obligați să întreprindă măsuri pentru a identifica și a anunța deținătorul în termen de 24 de ore după găsirea sau capturarea unui animal specificat la alin. (1).
- (3) La returnarea unui animal, deținătorul prezintă probe, care pot confirma deținerea acestuia: carnet sau pașaport veterinar, certificat de vaccinare, certificat de origine, fotografie comună sau altele.

Sectiunea 2.

Cerințe privind întreținerea altor animale

Articolul 34. Cerințe privind întreținerea și protecția animalelor sălbatice în stare de libertate naturală și a animalelor exotice

- (1) Cerințele privind tratarea și protecția animalelor sălbatice sunt reglementate de prevederile Legii nr.439/1995 regnului animal și ale prezentei legi.
- (2) Capturarea animalelor se permite în baza autorizației, eliberate de autoritatea abilitată și se efectuează într-o manieră, care să provoace cât mai puține suferințe animalului, fără a provoca răni sau mutilări.

- (3) Se permite capturarea temporară a animalelor sălbatice fără autorizație specificată la alin. (2) pentru a le acorda îngrijiri medicale urgente sau din alt motiv justificat, cu sesizarea obligatorie a autorității centrale pentru protecția mediului și resurselor naturale în termen de 3 zile.
- (4) Animalele specificate la alin. (3) sunt eliberate în habitatul natural, la locul de capturare, imediat ce starea sănătății îi permite, cu condiția ca animalul să poată reveni la viața sălbatică fără probleme, cu notificare prealabilă obligatorie a autorității centrale pentru protecția mediului și resurselor naturale.
- (5) În cazul în care animalul nu poate fi eliberat în habitatul natural, acesta este transferat la o grădină zoologică sau la un centru de reabilitare, or la o persoană fizică sau juridică, care deține condiții corespunzătoare de întreținere, cu excepția cazurilor interzise de lege.
- (6) Dreptul de a întreține animalele sălbatice sau exotice este reglementat de către Agenția de Mediu.
- (7) Se interzice întreținerea animalelor prădătoare și otrăvitoare fără cunoștințe speciale, fără experiență de îngrijire a unor astfel de animale sau dispunerea calificării confirmate prin documente de formare și certificare de cunoștințe relevante în domeniu.
- (8) Se interzice întreținerea, de către persoanele fizice și juridice a animalelor de pradă mari, a șerpilor otrăvitori, a animalelor exotice otrăvitoare, a păsărilor de pradă și a altor animale, care reprezintă o amenințare pentru sănătatea oamenilor, precum și enumerate în Cartea Roșie a Republicii Moldova și la Anexa II la Convenția privind Protecția florei și faunei sălbatice și a habitatelor naturale din Europa, cu excepția păstrării în rezervații naturale și grădini zoologice, precum și laboratoare și vivarii din cadrul instituțiilor de cercetare și medicale.
- (9) Se interzice comercializarea animalelor sălbatice deținute temporar.
- (10) Se interzice utilizarea animalelor sălbatice de către persoanele fizice sau juridice, în vederea obținerii de profit, în unități de tip restaurant, hotel sau complex turistic.
- (11) Guvernul aprobă lista animalelor interzise pentru întreținere de către persoanele fizice și juridice.

Articolul 35. Cerințe privind tratarea animalelor în procesul vânătorii

- (1) Cerințele privind tratarea animalelor în procesul vânătorii sunt reglementate de Legea.nr.298/2018 vânătorii și fondului cinegetic.
- (2) La eliberarea autorizației de vânare a animalelor și la stabilirea modului de vânare, se ține cont de cerințele asigurării bunăstării animalelor prevăzute de prezenta lege.
- (3) Mijloacele tehnice utilizate la vânătoare, care vizează omorârea animalelor, trebuie să asigure moartea rapidă a acestora, fără a provoca suferințe.
- (4) Vânătoarea animalelor este interzisă cu utilizarea transportului și a altor mijloace tehnice, echipamente, gaze, fum, curent, otrăviri, substanțe stupefiante, explozive, a căror aplicare poate provoca moartea în masă a animalelor.
- (5) Este interzisă vânătoarea și alte forme de dobândire a animalelor în următoarele cazuri:
  - a) în perioada de reproducere, de creștere a puilor, iar în cazul speciilor migratoare - în timpul perioadei de reproducere și în timpul traseului de întoarcere către locul cuibăritului precum și în habitatele de iernare;
  - b) puilor incapabili de existență de sine stătătoare;
  - c) la traversarea animalelor terestre prin corpuri de apă;
  - d) în rezervații, parcuri naturale naționale și parcuri regionale peisagistice pentru scopuri științifice, eco-educative, fără examinări etice adecvate;
- (6) Se interzice vânătoarea sub formă de evenimente spectaculoase care implică urmărirea, uciderea, agonia de moarte a animalelor, în timp ce se folosesc alte animale pentru a ucide animale sălbatice.

- (7) Se interzice folosirea animalelor cu provocarea suferințelor asupra lor ca momeală vie pentru vânătore, capturarea și alte forme de dobândire a animalelor sălbatice.
- (8) Se interzice folosirea animalelor la examene, competiții și dresaj privind câini de vânătore.
- (9) Se interzice folosirea animalelor ca țintă în antrenamente de tir sau în competiții de tir.
- (10) La depistarea unui animal care suferă de dureri, răni sau, altfel, fiind în stare neputincioasă trebuie să fie asistat și anunțat gestionarul fondului de vânătore.

Articolul 36. Reguli de tratare a animalelor de fermă, creșterea animalelor, pescuit și la obținerea produselor de origine animală

- (1) Cerințele privind tratarea animalelor de fermă sunt reglementate de Legea nr.213/2022 zootehniei și cu respectarea prezentei legi.
- (2) Cerințele de utilizare și întreținere a animalelor de fermă se asigură în funcție de nevoile lor fiziologice, caracteristice speciilor, rasei și particularităților biologice ale acestui tip de animale, precum și trebuie să satisfacă nevoile lor naturale de hrană, apă, somn, mișcare, activitate și alte nevoi caracteristice acestui tip de animale și rase.
- (3) În tehnologia de obținere a produselor de la animale, precum: muls, tuns, îngrășare, etc., se interzice utilizarea tehnicilor dureroase și traumatice.
- (4) La creșterea animalelor prin metode biotehnologice și de inginerie genetică se interzice schimbarea rasei și aspectului animalelor, în cazul în care o astfel de modificare poate provoca suferința animalelor.
- (5) Se interzice:
  - a) utilizarea pentru muncă a animalelor bolnave, rănite, gestante în ultima etapă a treimii de gestație sau subalimentate;
  - b) utilizarea pentru muncă cu animale a echipamentelor și a altor mijloace care pot răni, trauma sau duce la moartea acestora;
  - c) întreținerea animalelor în spațiile în care se sacrifică alte animalele sau unde se află cadavrele animalelor sacrificate;
  - d) hrănirea forțată a animalelor, cu excepția hrănirii cu scop terapeutic sau profilactic, inclusiv interzicerea creșterii și reproducerii găștelor și rațelor pentru obținerea ficatului gras;
  - e) eviscerarea, gudronarea, jupuirea, afumarea, separarea părților de animale și altele până la încetarea bătăilor inimii animalului;
  - f) aplicarea stigmatului, crotalierea, biosterilizarea, coltilotul unei părți a ciocului, îndepărtarea sau tăierea cornelor și a altor proceduri dureroase, fără anestezie.
  - g) ca densitatea animalelor întreținute și transportate să nu depășească cerințele privind suprafața stabilite pentru o anumită rasă, vârstă și stare fiziologică;
  - h) la întreținerea vițelilor:
    - i) cu vârsta peste 8 săptămâni în boxe unice;
    - ii) în lesă, cu excepția timpului de hrănire și nu mai mult de o oră.
  - i) importul animalelor și produselor animaliere, obținute ca urmare a întreținerii sau creșterii cu încălcarea prevederilor prezentei legi.
- (6) La constatarea tratării cu cruzime față de animale în temeiul prezentei legi, creșterea animalelor în ferme în scopul obținerii produselor animaliere poate fi interzisă pentru protecția animalelor.

Sectiunea 3.

Utilizarea animalelor în diferite tipuri de evenimente

Articolul 37. Cerințe generale pentru utilizarea animalelor în evenimente de divertisment, culturale, educaționale și sportive, precum și în timpul liber și în muncă

- (1) Tratarea și utilizarea animalelor în evenimentele de divertisment, cultural-educative, sportive, video și fotografie, precum și în timpul agrementului, pentru

muncă, nu trebuie să le pună în pericol viața și sănătatea acestora, să le provoace suferințe sau să contrazică caracteristicilor biologice, fiziologice ale speciei.

(2) La tratarea și utilizarea animalelor în activitățile specificate la alin. (1) este interzisă în următoarele cazuri:

- a) utilizarea animalelor bolnave, rănite, gestante în ultimul trimestru, bătrâne sau subnutrite, cu excepția, la înregistrarea reportajelor și documentarelor video sau fotografie;
- b) utilizarea în muncă și închiriere a cailor, care au născut recent sau care alăptează;
- c) utilizarea animalelor, care suportă greu captivitatea, spațiul închis, antrenamentul;
- d) utilizarea dopajului;
- e) utilizarea animalelor agresive;
- f) utilizarea animalelor imediat după transportare, care au parcurs distanțe lungi, precum și hrănirea fără regenerare prin odihnă și recuperare;
- g) utilizarea animalelor despre care se știe dinainte că sunt lași sau fricoși sau dacă un astfel de comportament se manifestă în timpul utilizării.

(3) În locurile în care sunt ținute animalele, utilizate în activitățile specificate la alin. (1) sunt interzise zgomotele și lumina puternică, muzica, pătrunderea razelor solare directe, neasigurarea regimului de liniște sau nocturn, a somnului.

(4) Se interzice contactul cu animalele persoanelor aflate sub influența alcoolului sau a drogurilor.

(5) Se interzice prestarea de servicii foto cu animale sălbatice.

(6) Persoanele fizice și juridice care desfășoară activități specificate la alin.(1) trebuie să dețină autorizație sanitar - veterinară.

(7) În cazul încălcării prevederilor prezentului articol sau art. 49, desfășurarea evenimentelor specificate la alin. (1) este interzisă, iar valabilitatea autorizației sanitar-veterinare se suspendă până eliminarea încălcărilor depistate.

(8) Reglementările speciale privind utilizarea animalelor pentru fiecare tip de activitate specificat la alin. (1) și ținerea evidenței animalelor, se aprobă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 38. Admiterea animalului pentru participarea la eveniment

- (1) Medicul veterinar, responsabil de supravegherea expozițiilor, competițiilor și a altor evenimente în care sunt implicate animale, interzice participarea unui animal în cazul în care deține teme rezonabil privind încălcarea prevederilor prezentei legi de către deținător față de acest animal sau deținătorul acestuia are interdicție conform art. 54 și art. 55.
- (2) În cazul în care deținătorul animalului ignoră neadmiterea animalului la participarea în cadrul evenimentului în conformitate cu alin.1), organizatorul evenimentului este obligat să înlăture proprietarul animalului de la participare sau să întrerupă temporar evenimentul, după caz să apeleze la organele de poliție.
- (3) Medicul veterinar are dreptul de a suspenda desfășurarea evenimentului, în cazul constatării unor acțiuni care pot afecta bunăstarea animalelor, inclusiv în cazul apariției unor condiții meteorologice periculoase.

Articolul 39. Animale utilizate în divertisment, grădini zoologice, sport și activități de agrement

- (1) Se interzice utilizarea animalelor în organizarea activităților mobile, precum: menajerii călătoare, expoziții de animale sălbatice mobile, precum și organizarea de delfinariu, oceanariu sau a altor evenimente cu delfini sau mamifere marine.
- (2) Pentru organizarea spectacolelor în circuri și show-uri sunt admise următoarele tipuri de animale: cai, câini, pisici și anumite specii de păsări exotice granivore.

- (3) În cazul în care, utilizarea ulterioară a animalului la circ, sport și alte evenimente de divertisment este imposibilă, proprietarul animalului este obligat să asigure întreținerea acestuia până la moartea naturală a animalului sau să-l transfere la întreținerea unei persoane fizice sau juridice, care și-a exprimat acordul, pe baza unui contract de întreținere, sub rezerva existenței condițiilor de întreținere și respectării prevederilor legislației.

Articolul 40. Grădini zoologice

- (1) Grădinile zoologice se obligă să creeze condiții pentru întreținerea animalelor care să răspundă nevoilor lor biologice, zoopsihologice, fiziologice, de specie și individuale ale animalului.
- (2) Înființarea, funcționarea și lichidarea grădinilor zoologice, atribuțiile și responsabilitățile în domeniul conservării și întreținerii animalelor sălbatice din grădinile zoologice, sunt reglementate de Legea nr. 136/2007 grădinilor zoologice.
- (3) Normele și reglementările speciale pentru folosirea și întreținerea animalelor în grădinile zoologice se aprobă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 41. Zone de animale de tip contact

- (1) Organizarea zonelor de animale de tip contact se realizează cu condiția creării zonei inaccesibile vizitatorilor, unde animalul are posibilitate să se ascundă, spațiu la care trebuie să aibă acces constant și liber.
- (2) La desfășurarea activităților specificate la alin. (1) se desemnează o persoană responsabilă care va monitoriza siguranța animalelor și respectarea prezentei legi, inclusiv cu privire la hrănirea neautorizată sau împiedicarea ascunderii animalului de oameni.
- (3) Utilizarea animalelor în contact direct cu vizitatorii, este permisă pentru următoarele animale: câini, pisici, oi, capre, porci, ponei, măgari.
- (4) La organizarea zonelor de animale de tip contact sunt admise animalele adulte.
- (5) La organizarea zonelor de animale de tip contact se interzice utilizarea animalelor sălbatice sau exotice și pui de animale.
- (6) În zonele de tip contact se interzice contactul direct cu animalele mici, contact care le poate dăuna sănătății sau vieții acestora: cobai, hamsteri, șoareci, șobolani, păsări și altele.
- (7) Se interzice utilizarea animalelor bolnave sau nevaccinate pentru contactul fizic cu vizitatorii.
- (8) Se interzice împiedicarea unui animal să se ascundă sau să evite contactul cu vizitatorii.
- (9) Timpul de comunicare animalelor cu vizitatorii trebuie să fie reglementat cu pauze de odihnă pentru acestea.
- (10) La organizarea zonelor de animale de tip contact, pentru siguranța și sănătatea vizitatorilor, sunt create condiții de respectare a regulilor de igienă și dezinfecție a mâinilor după contactul cu animalele.
- (11) Regulile privind tratarea animalelor sunt amplasate într-un loc vizibil și se aduc la cunoștința vizitatorilor.
- (12) Deținătorii de animale țin evidența animalelor întreținute, primite, transferate și moarte.
- (13) Zonele de animale de tip contact asigură angajarea unui medic veterinar în statele de personal sau încheie un contract de prestare a serviciilor cu o organizație veterinară de profil.
- (14) Activitatea zonelor de animale de tip contact se desfășoară numai pe baza autorizației sanitar-veterinare și licenței specificate la alin.(1) art.25.

Articolul 42. Utilizarea animalelor pentru agrement în zoocafe și alte tipuri

- (1) La utilizarea animalelor pentru agrement:
  - a) se desemnează o persoană responsabilă de îngrijirea acestora și pentru respectarea prevederilor prezentei legi;
  - b) se asigură un loc inaccesibil pentru vizitatori cu acces constant liber pentru animal, pentru satisfacerea nevoilor biologice, fiziologice și individuale.
- (2) La deținerea și tratarea animalelor utilizate pentru agrement, se interzice:
  - a) trezirea animalelor care dorm;
  - b) deranjarea animalelor în timpul hranei;
  - c) extragerea forțată a animalului din zona echipată prevăzută la alin.(1) lit. b);
  - d) împiedicarea animalului să se ascundă sau să evite contactul cu vizitatorii;
  - e) chinuirea și tragerea de coadă și a altor părți ale corpului;
  - f) fotografierea cu bliț.

Articolul 43. Terapie asistată cu animale (TAA)

- (1) Animalele utilizate pentru TAA trebuie să fie sănătoase, vaccinate, înregistrate și să aibă documentația veterinară corespunzătoare.
- (2) Orice terapie cu animale se desfășoară cu evitarea provocării unui disconfort, stres sau suferință a animalelor.
- (3) Se interzice forțarea animalelor să efectueze acțiuni terapeutice.

Articolul 44. Călărie și închiriere de cai, ponei, măgari

- (1) Închirierea animalelor pentru plimbat, călărie nu poate depăși 3 ore pe zi și se permite doar în cazul în care au vârsta de cel puțin 5 ani.
- (2) Greutatea călărețului împreună cu șaua nu trebuie să depășească 20% din greutatea animalului.
- (3) Se interzice plimbarea și însoțirea cailor, poneilor și a măgarilor în locuri publice și spații adiacente acestora de către minori, care nu au calificări speciale și fără prezența unui adult competent în acest domeniu.
- (4) Regulile de deținere și închiriere a animalelor se aprobă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Articolul 45. Cerințe privind tratarea animalelor folosite în experimente științifice, testare, proces educațional, producție de preparate biologice

- (1) Cerințele privind tratarea animalelor folosite în experimente științifice și de testare sunt reglementate de Legea nr. 211/2017 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice și în conformitate cu cerințele prezentei legi.
- (2) Utilizarea animalelor în experimente științifice, teste biologice, procese educaționale se permite în cazul în care nu există posibilitatea înlocuirii acestora cu alte metode și obiecte alternative.
- (3) Lista metodelor și obiectelor alternative de utilizare a animalelor în scopuri experimentale, de înlocuire a acestora se elaborează și se aprobă de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.
- (4) Se interzice folosirea animalelor în scopuri experimentale științifice, teste, procese educaționale a animalelor care suportă greu captivitatea, spațiul închis, antrenamentul.
- (5) Se interzice:
  - a) devocalizarea animalelor prin: privarea chirurgicală a capacității animalelor de a scoate sunete;
  - b) utilizarea metodelor traumatice în selecția celulelor animalelor.
- (6) Se interzice desfășurarea de demonstrații pe animale în scop educativ, în cazul în care reacțiile acestora pot fi arătate pe obiecte neînsuflețite, inclusiv demonstrarea activității reflexe a organismului.

- (7) În timpul lucrărilor practice în procesul educațional, este interzisă obligarea elevilor să efectueze proceduri care duc la moartea sau rănirea animalelor.
- (8) Experimentele pe animale, cu participarea sau în prezența persoanelor de vârstă școlară, legate de efecte chirurgicale și alte efecte dăunătoare sunt interzise.
- (9) Animalele care au fost utilizate în experimente științifice, teste, procese educaționale, sunt asigurate cu îngrijire calificată, prescrisă de un medic veterinar.
- (10) Un animal experimental muribund este eutanasiat medical înainte ca să simtă suferință.
- (11) Înlăturarea cadavrului se permite în cazul în care decesul a fost constatat de persoana responsabilă.

Secțiunea 4.

Tratarea și înmormântarea animalelor

Articolul 46. Tratarea animalelor pentru sacrificare

- (1) Sacrificarea animalelor se efectuează în exclusivitate într-un mod uman, care provoacă suferințe minime fizice și psihice.
- (2) Sacrificarea animalelor este permisă:
  - a) pentru a pune capăt suferinței animalelor, dacă acestea nu pot fi oprite în alt mod;
  - b) în cazul în care este necesară sacrificarea unor animale, care sunt bolnave de rabie sau de alte boli supuse alertării sau sunt purtătoare de boli, ceea ce este confirmat prin document relevant al instituției de stat în medicină veterinară;
  - c) la pescuit, în cazul în care activitățile sunt în conformitate cu prevederile Legii nr.149/2006 privind fondul piscicol, pescuitul și piscicultura;
  - d) la vânătoare și reglementarea efectivului animalelor de interes cinegetic, în conformitate cu prevederile Legii nr. 298/2018 vânătorii și fondului cinegetic;
  - e) în cazuri excepționale de eutanasiere a puilor orbi ai animalelor, conform procedurii umane de eutanasiere medicală, efectuate de către un medic veterinar.
  - f) în cazul sacrificării animalelor pentru obținerea produselor din punct de vedere economic, efectuate în conformitate cu prevederile HG nr.369/2015 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind protecția animalelor în momentul uciderii.
- (3) La sacrificarea animalelor sunt respectate următoarele cerințe:
  - a) sacrificarea se efectuează prin metode care exclud suferința animalelor;
  - b) încăperea în care are loc sacrificarea trebuie să fie separată de locul în care sunt ținute alte animale;
  - c) este interzisă folosirea metodelor inumane de sacrificare a animalelor, care duc la moarte prin sufocare, și anume: curent electric, înec, stop respirator, injecții dureroase, otrăviri, medicamente asemănătoare curarelor, supraîncălzire și alte metode dureroase;
  - d) este interzisă utilizarea pesticidelor care conțin fosfor de zinc pentru sacrificarea animalelor;
  - e) sacrificarea animalelor care suferă se efectuează imediat, aplicând metoda cea mai umană, în cazul în care suferința lor nu poate fi oprită în alt mod.

Articolul 47. Eutanasierea medicală a animalelor

- (1) Eutanasierea medicală a animalelor, suplimentar la prevederile art. 46 alin.2) se efectuează sub rezerva următoarelor cerințe:

- a) utilizând metode de administrare a medicamentului mai puțin traumatice, ținând cont de mărimea, caracteristicile fiziologice și anatomice ale animalului;
  - b) la începerea cu anestezie profundă se induce pierderea cunoștinței animalului, după ce survine moartea;
  - c) omorârea unui animal în stare de veghe se interzice;
  - d) eutanasia animalelor de companie se efectuează de un medic veterinar autorizat;
  - e) eutanasia cu ace bine ascuțite, iar dimensiunea acestora trebuie să corespundă mărimii animalului;
  - f) eutanasia animalelor în fața altor animale este interzisă.
- (2) Medicul veterinar, care efectuează eutanasia, înregistrează constatarea morții clinice a animalului în absența respirației și a activității cardiace.
- (3) Îndepărtarea unui cadavru este permisă numai după constatarea rigidității postmortale.

Articolul 48. Înhumarea animalelor

- (1) Înhumarea are loc în zone autorizate, special desemnate, sub rezerva notificării obligatorii a STCPA.
- (2) La depistarea unui cadavru de animal se sesizează organele de poliție sau autoritățile publice locale. Constatarea decesului se efectuează după expertiza efectuată de către medicul veterinar.
- (3) Cerințele privind înhumarea și eliminarea, precum și amenajarea locurilor pentru înhumare se aplică în conformitate cu Reglementările elaborate și aprobate de către Ministerul Agriculturii și Industriei Alimentare.

Capitolul VI.

CERINȚE PENTRU TRATAREA ȘI PROTECȚIA ANIMALELOR

Sectiunea 1.

Protecția animalelor împotriva tratării cu cruzime

Articolul 49. Acțiuni de tratare cu cruzime a animalelor

- (1) Pentru a asigura un tratament uman al animalelor, sunt inacceptabile următoarele acțiuni:
- a) amenințarea cu uciderea unui animal sau a stăpânului acestuia sau a celor care au grijă de animalele fără stăpân;
  - b) sperierea sau tachinarea cu răutate a animalelor;
  - c) reproducerea animalelor cu agresivitate ereditară;
  - d) antrenarea animalelor exclusiv în scopul creșterii agresivității acestora;
  - e) amenințarea animalelor sau incitarea lor asupra oamenilor din jurul lor;
  - f) vizitarea luptelor cu animale.
- (2) Se interzice cruzimea față de animale, și anume:
- 1) bătaia, schingiuirea, tortura, rănirea, expunerea la supraîncălzire sau la răcire excesivă, otrăvirea, mutilarea sau uciderea animalelor;
  - 2) provocarea durerii, suferințelor fizice sau psihice animalelor prin orice mijloc, precum și punerea lor într-o stare de panică și/sau stres;
  - 3) crearea sau neprevenirea condițiilor, care pot provoca durere, rănire, suferință sau moartea unui animal;
  - 4) lăsarea animalelor într-o situație, care pune viața în pericol și neacordarea asistenței, dacă este posibil, unui animal care se află în stare de pericol pentru viață sau sănătate;
  - 5) despărțirea puilor de mamă până la vârsta de minimum opt săptămâni de viață în vederea comercializării, exceptând îndepărtarea puilor de mamă înainte de perioada minimă specifică speciei pentru înțarcare;

- 6) abandonarea, alungarea unui animal și/sau întreținerea acestuia fără hrană sau apă, a cărui existență depinde de îngrijirea omului;
- 7) lăsarea animalelor singure în mașini sau legate, nesupravegheate în locuri publice sau aglomerate;
- 8) intervențiile chirurgicale, destinate modificării aspectului unui animal sau altor scopuri necurative, cum ar fi codomia, cuparea urechilor, secționarea corzilor vocale, ablația ghearelor, coltilotul ciocului și dinților ;
- 9) efectuarea procedurilor și operațiilor chirurgicale la animale, de către persoane care nu dețin autorizația necesară;
- 10) folosirea armelor cu tranchilizant în alte situații, decât pentru imobilizarea animalelor;
- 11) organizarea, utilizarea și creșterea animalelor pentru lupte, evenimente sportive și de divertisment, care implică urmărirea, uciderea, supravegherea agoniei morții animalelor, folosirea altor animale pentru uciderea animalelor; organizarea și folosirea animalelor pentru expoziții, spectacole. Publicitatea, realizare de filme cu scopuri identice, în cazul în care provoacă suferințe fizice și psihice, afecțiuni sau răni;
- 12) capturarea animalelor prin alte metode decât cele prevăzute de legislația în vigoare;
- 13) producerea, importul, vânzarea, furnizarea și utilizarea în întreținere, tratare, capturare, transport, asomare (bovine înainte de sacrificare), sacrificarea, eutanasia cu unelte, inventar, echipamente și medicamente, care pot provoca dureri și suferințe excesive la animale;
- 14) forțarea unui animal să efectueze acțiuni care nu sunt tipice pentru animalul corespunzător în mediul său natural, care depășesc sarcinile fiziologice excesive asupra acestuia și, care pot dăuna sănătății animalului sau provoca suferințe;
- 15) supunerea unui antrenament, care depășește nivelul admisibil de severitate în raport cu un anumit tip de animal și într-un mod care dăunează sănătății animalului și stării sale generale;
- 16) transportarea animalelor, inclusiv animalelor pentru sacrificare și animalelor transportate la piețe, transferul sau conducerea animalelor într-un mod care le provoacă suferințe și stres inutile;
- 17) practicarea tirului pe animale, în cazul în care nu se efectuează vânatul conform legislației în vigoare;
- 18) relațiile sexuale cu animalul, violul sau profanarea animalului;
- 19) utilizarea animalelor în cerșetorie;
- 20) hrănirea forțată a animalelor pentru a le crește greutatea și productivitatea;
- 21) modificarea genetică asupra animalelor sau a animalelor de reproducție, care produc suferința acestora;
- 22) efectuarea eutanasiei inumane cu medicamente interzise și metode interzise în legislația în vigoare;
- 23) legarea animalelor de vehicule și impunerea lor să alerge după vehicul;
- 24) utilizarea animalelor vii pentru antrenamentul altor animale;
- 25) incitarea unor animale împotriva altora sau provocarea la incitare, precum și inacțiunea deținătorului animalului de a preveni atacurile asupra altui animal, inclusiv în timpul antrenării;
- 26) expunerea unui animal domestic sau utilizat în gospodărie la condiții meteorologice care pun în pericol sănătatea sau viața acestuia;
- 27) abandonarea animalul legat sau sub influența razelor directe ale soarelui la o temperatură a aerului mai mare de +20°C, precum și mai mică de 0°C, fără posibilitatea de a se ascunde într-o cameră, încăpere sau alt adăpost;
- 28) înhumarea animalelor vii sau semi-moarte;

- 29) utilizarea în producerea, prelucrarea sau gătitul animalelor pe jumătate moarte sau neomorâte;
  - 30) luarea la întreținere a animalelor noi de către persoane fizice sau juridice, inclusiv la o grădină zoologică, azil sau CATA în lipsa condițiilor adecvate de viață și întreținere în conformitate cu prevederile prezentei legi;
  - 31) ținerea animalelor în condiții de viață necorespunzătoare tipului lor, inclusiv în stare de neglijență gravă, în cuști, cabine și incinte care nu corespund mărimumi animalului, sau realizate din materiale care nu dăunează vieții acestora;
  - 32) Se interzice supraîncărcarea unui animal cu o greutate mai mare decât poate transporta animalul.
  - 33) ținerea unui animal în lesă, astfel încât să poată provoca răni sau alte vătămări sănătății animalului;
  - 34) utilizarea animalelor ca premii pentru câștigarea competițiilor, concursurilor sau ca și câștiguri în loterie sau premii;
  - 35) utilizarea animalelor în ritualuri;
  - 36) hrănirea animalelor de pradă cu alte animale vii în locuri deschise pentru vizite, cu excepția cazurilor prevăzute de cerințele privind utilizarea animalelor în grădinile zoologice;
  - 37) întreținerea animalelor în condiții care nu corespund tipului lor;
  - 38) folosirea animalelor sălbatice aparținând subîncręgăturii vertebrate, indiferent de gradul de îmblânzire, născute în captivitate sau capturate din natură, în spectacole de circ, circuri ambulante, caravane și trupe de artiști ambulanti, precum și în orice alte tipuri de spectacole similare;
  - 39) săvârșirea altor acțiuni sau omisiuni care provoacă sau produc rănire, deces sau creează suferințe fizice, precum și psihice unui animal, cu excepția cazurilor în care astfel de acțiuni au fost efectuate în scop de tratament, în scop experimental, în conformitate cu prevederile art. din Legea nr. 211/2002 privind protecția animalelor folosite în scopuri experimentale sau în alte scopuri științifice, sau în cazurile prevăzute la art. 15 alin. (5) din prezenta lege.
- (3) Pentru prevenirea cruzimii, părinții și tutorii unui copil sub supravegherea căruia se află minorii sub 16 ani, trebuie să se asigure, că tratarea animalelor de către copil nu contravine prevederilor prezentei legi și reglementărilor adoptate în temeiul acesteia.
  - (4) Nu constituie tratarea cu cruzime față de animale:
    - a) rănirea sau uciderea animalului ca reacție la atacul acestuia, în cazul în care nu se constată contrariu;
    - b) sterilizarea animalelor;
    - c) eliberarea animalelor conform programului CSVE.

Articolul 50. Interzicerea propagandei cruzimii față de animale

- (1) Promovarea cruzimii față de animale, precum și incitarea și justificarea cruzimii față de animale sunt interzise. Îndemnarea publică la cruzime față de animale sau justificarea acesteia.
- (2) Producerea, reproducerea, afișarea și distribuția de filme, videoclipuri, publicații cu descrieri, programe informaționale, jocuri pentru calculator, materiale fotografice, materiale tipărite, produse audiovizuale, imagini și alte articole, care promovează cruzimea față de animale sau uciderea acestora, precum și plasarea a unor astfel de materiale și produse în rețelele de socializare și telecomunicații, inclusiv pe internet, vânzarea sau distribuția de lucrări și alte acțiuni de promovare a cruzimii față de animale, cu excepția produselor informaționale și audiovizuale realizate cu scopul de a condamna cruzimea față de animale, sunt interzise.
- (3) Se interzice utilizarea în scop de divertisment sau comercial a materialelor care arată cruzime față de animale.

- (4) Se interzice promovarea vânătorii în sistemul educațional preșcolar și gimnazial general, profesional și superior.
- (5) Distribuirea în orice mod de informații sau imagini false, neverificate și denaturante, inclusiv videoclipuri, fotografii despre comportamentul animalelor, în general sau despre un caz concret, care nu corespunde realității, care poate duce la panică în societate, la o amenințare în adresa ordinii publice și, în consecință, provoacă frică și ură față de animale și/sau posibile consecințe negative pentru siguranța animalelor, este interzisă.
- (6) Se interzice folosirea în public a imaginilor, simbolurilor asociate cu uciderea animalelor, publicarea, afișarea fotografiilor și videoclipurilor cu animale ucise la vânătoare.

Sectiunea 2.

Măsuri de prevenire a abuzului

Articolul 51. Măsuri de prevenire a relelor tratamente

- (1) Pentru prevenirea cruzimii față de animale pot fi luate următoarele măsuri :
  - 1) îndepărtarea temporară a animalului;
  - 2) confiscarea animalului;
  - 3) interzicerea întreținerii și tratării animalelor;
  - 4) interzicerea utilizării animalelor în activități;
  - 5) introducerea de măsuri urgente.
- (2) Organele de control, furnizează informații Agenției privind persoanele în privința cărora s-au aplicat măsurile de prevenire a relelor tratamente față de animale cu înregistrarea ulterioară în SIA RAC.
- (3) Deținătorul are dreptul de a contesta pedeapsa de bază și măsurile suplimentare menționate la alin. (1). Depunerea contestației nu suspendă interdicția.

Articolul 52. Sechestrarea temporară a unui animal

- (1) În cazurile în care animalul se află într-o situație de pericol extrem sau dacă rămânerea în continuare a animalului la deținător prezintă un pericol pentru viața și sănătatea acestuia sau a oamenilor, se aplică măsura de sechestrare temporară imediată a animalului.
- (2) Suplimentar, la cazurile de aflare într-o situație de pericol extrem definite în noțiune, situații de pericol extrem sunt următoarele:
  - a) animal care a fost rănit, schingiuit sau supus zoofiliei;
  - b) animal care a fost implicat în lupte între animale sau cu animale;
  - c) animal domestic sau animal sălbatic captiv asupra căruia a fost practicat tirul;
  - d) animal folosit pentru dresajul altor animale sau pentru a controla agresivitatea altor animale;
  - e) animal domestic expus forțat la temperaturi foarte ridicate ori foarte scăzute;
  - f) animal din speciile ecvidee, bovine, ovine și caprine aflat, fără supraveghere, pe căile de circulație publică;
  - g) animal lăsat singur, închis în automobil sau lăsat legat fără supraveghere;
  - h) animal care nu beneficiază de hrană și apă în cantități suficiente, de un adăpost corespunzător sau de tratamente medicale.
- (3) În cazul în care, un animal se află în pericol extrem, în conformitate cu prevederile alin. (1) și alin. (2), organele abilitate din alin. (4) vor îndepărta imediat animalul cu plasare temporară a acestuia în azil sau CATA.
- (4) Sechestrarea temporară a unui animal se efectuează în mod obligatoriu de către următoarele autorități:
  - a) subdiviziunea teritorială a poliției specializată pentru protecția animalelor;

- b) Agenția;
  - c) STCPA.
- (5) Organele abilitate din alin. (4) constată existența situației de pericol pe baza evaluării situației de fapt și a stării fizice a animalului care rezultă, după caz, din:
- a) constatarea directă și consemnarea celor constatate într-un înscris ori înregistrarea celor constatate cu mijloace tehnice;
  - b) declarațiile persoanelor implicate în activitățile desfășurate cu privire la situațiile de pericol prevăzute la alin. (1) și alin.(2) sau ale persoanelor care au asistat la activitățile respective sau au cunoștință despre desfășurarea acestora;
  - c) înregistrări video sau audio ori fotografii, indiferent de proveniența acestora;
  - d) înscrieri, inclusiv cele de natura mesajelor sau publicațiilor în mediul electronic și/sau de telefonie mobilă;
  - e) fișa de observație clinică întocmită de un medic veterinar.
- (6) Cererile sau sesizările privind aflarea animalului în pericol extrem se examinează imediat, după ce se iau măsurile corespunzătoare.
- (7) Sechestrarea temporară a unui animal se efectuează pe orice teritoriu, local sau obiect, indiferent de forma de proprietate.
- (8) Animalul sechestrat va fi plasat temporar până la luarea unei decizii:
- a) în azil sau CATA, în cazul în care acest animal este un animal de companie;
  - b) la fermă, în baza unui contract cu autoritatea publică locală, în cazul în care animalul este de fermă;
  - c) la grădina zoologică sau într-un azil de animale dacă animalul a fost utilizat în scopuri de divertisment, spectacole, filmări, în scopuri sportive sau ținut în grădini zoologice sau ca animal de laborator;
  - d) persoanei fizice sau juridice, care și-a exprimat acordul cu semnarea obligatorie a acordului de întreținere, precum și deține condiții de întreținere necesare în conformitate cu prevederile prezentei legi.
- (9) Costurile pentru întreținerea temporară până la luarea unei decizii cu referire la transportarea, întreținerea și tratamentul necesar al unui animal, precum și cheltuielile de judecată, sunt suportate de către proprietarul precedent al acestuia, împotriva căruia a fost aplicată măsura, cu excepția cazului în care, deținătorul animalului dovedește, că pericolul a apărut nu din cauza lui.
- (10) Organele abilitate din alin. (4) nu aplică măsura de plasare temporară a unui animal într-un azil, în cazul în care constată că situația periculoasă nu a fost creată de deținătorul animalului, iar acesta declară în scris că va asigura respectarea prevederilor prezentei legi.

Articolul 53. Confiscare

- (1) Confiscarea integrală a animalului cu trecerea dreptului de proprietate asupra acestuia către stat este reglementat în conformitate cu prevederile Codului Contravențional nr.218/2008 în următoarele cazuri:
- a) în cazuri cruzimii față de animalele în temeiul prezentei legi;
  - b) dacă aflarea în continuare a animalului la deținător prezintă un pericol pentru viața și sănătatea acestuia sau a oamenilor;
  - c) la întreținerea animalelor interzise;
  - d) dacă față de deținătorul animalului sunt aplicate măsurile menționate la art. 54.
- (2) Animalele care fac obiectul confiscării integrale sunt transferate către părțile prevăzute la art. 50, alin. (8).

Articolul 54. Interzicerea întreținerii și tratării animalelor

- (1) Pe lângă pedeapsa principală, proprietarului animalului se aplică măsura suplimentară sub forma interdicției de întreținere și tratare a animalului.

- (2) Interdicția de întreținere și tratare a animalului se emite în temeiul unei hotărâri judecătorești în următoarele cazuri:
  - 1) în cazuri cruzimii față de animale în temeiul prezentei legi;
  - 2) dacă aflarea animalului la deținător prezintă un pericol pentru viața și sănătatea acestuia sau a oamenilor;
- (3) Interdicția privind întreținerea și tratarea animalelor se aplică pe un termen de la un 1 până la 10 ani, se aplică în funcție de gravitatea infracțiunii, precum și de pedeapsa principală.
- (4) Interdicția privind întreținerea și tratarea animalelor interzice unei persoane să întrețină, să crească sau să răspundă în orice mod pentru bunăstarea și siguranța acestora.
- (5) Interdicția privind întreținerea și tratarea animalelor poate fi aplicată privind anumite specii sau tuturor animalelor.
- (6) Ținând seama de circumstanțe excepționale, instanța poate decide să nu aplice interdicție permanentă sau temporară, în cazul în care animalele nu au fost constatate obiectul infracțiunii în cauză și persoana condamnată era deținătorul acestora la momentul adoptării prezentei hotărâri, sau în situația în care a fost posibilă identificarea animalelor în procesul emiterii deciziei.
- (7) La aplicarea interzicerii deținerii animalelor ca pedeapsă suplimentară, termenul acesteia se calculează din momentul executării pedepsei principale.
- (8) Informațiile despre ordinele restrictive cu privire la persoanele cărora li s-a interzis deținerea și întreținerea animalelor se includ în Registrul persoanelor față de care au fost aprobate măsurile de interdicție.

Articolul 55. Interzicerea activităților

- (1) În cazurile în care se încalcă prevederile prezentei legi, instanța de judecată aplică o măsură suplimentară la pedeapsa principală sub forma interzicerii activităților de utilizare a animalelor.
- (2) Instanța de judecată dispune confiscarea instrumentelor sau a obiectelor folosite la săvârșirea unei infracțiuni sau contravenției, sau a obiectelor rămase după săvârșirea acestora, în conformitate cu prevederile privind confiscarea specială prevăzute în Codul Penal și Codul Contravențional al RM.

Articolul 56. Introducerea măsurilor speciale de urgență

- (1) În cazul în care animalul se află în situații de pericol extrem și dacă nu este posibilă îndepărtarea temporară a animalului, se aplică următoarele măsuri urgente de prevenire a cruzimii:
  - 1) restricționarea accesului la animal al persoanelor care îl îngrijesc;
  - 2) examinarea veterinară obligatorie și imediată a animalului, precum și tratamentul acestuia;
  - 3) eliminarea condițiilor de întreținere, care prezintă un pericol pentru viața și sănătatea animalului;
  - 4) suspendarea temporară a activităților privind utilizarea animalelor;
  - 5) desfășurarea acțiunilor de constatare urgentă pentru identificarea încălcărilor prevederilor prezentei legi;
  - 6) alte măsuri speciale sanitar-veterinare în vederea bunăstării animalelor.

Articolul 57. Procedura de returnare a animalelor

- (1) Animalul sechestrat este supus returnării, în cazul în care instanța de judecată nu emite hotărârea în conformitate cu prevederile art. 53 privind confiscarea animalului, precum și în cazul în care dosarul contravențional sau penal pe acest caz este încetat.

- (2) Subdiviziunea teritorială a poliției specializate pentru protecția animalelor, Agenția sau STCPA restituie animalul sechestrat temporar deținătorului după efectuarea controlului și constatarea împrejurărilor în care comportamentul deținătorului nu este calificat ca și comportament cu cruzime față de animal.

Capitolul VII.

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 58. Dispoziții finale

- (1) Prezenta lege intră în vigoare la expirarea a 6 de luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
- (2) Guvernul:
- a) în termen de 6 luni de la publicarea prezentei legi va elabora cadrul normativ aferent prezentei legi;
  - b) în termen de 6 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:
    - va elabora și va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea actelor normative în concordanță cu prezenta lege;
    - va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;
    - va adopta actele normative necesare pentru executarea prezentei legi.

Articolul 59. Dispoziții tranzitorii

- (1) de indicat nr articolelor care vor fi implementate de organele de poliție obișnuite până la crearea poliției specializate.
- (2) Organele de poliție, la nivel de structură specializată pentru protecția animalelor, vor fi create la expirarea a 36 de luni de la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Modul de transportare a animalelor de companie în transportul public

(1) Transportarea câinilor și pisicilor în transportul public este permis cu respectarea următoarelor condiții:

1) transportarea animalului exclude cauzarea prejudiciului sănătății sau bunurilor pasagerilor;

2) câinii sunt dotați cu botniță și cu lesă scurtă, cu excepția câinilor, care nu pot purta botniță din cauza contraindicațiilor medicale sau a caracteristicilor rasei, precum și cu excepția câinilor-ghid;

3) câinii și pisicile de talie mică sunt transportați în cuști speciale (containere de transfer) sau pot fi transportate în brațe, saci, rucsacuri și cutii, în cazul în care nu se pune în pericol viața sau sănătatea acestora, precum și se evită mușcătura unui terț animal sau evadarea.

(2) Transportarea animalului în afara localității este permisă cu deținerea carnetului animalelor, care conține informația privind sănătatea lui, inclusiv privind vaccinarea și înregistrarea.

(3) Transportarea animalelor cu transport rutier, aerian și feroviar se efectuează în conformitate cu Regulile privind transportul animalelor, reglementate după tipul transportului.

(4) În transportul public urban este interzisă:

1) transportarea câinilor de către persoane aflate sub influența alcoolului sau a drogurilor;

2) transportarea câinilor fără lesă, iar pentru rasele de câini cu răspundere specială fără lesă și botniță (cu excepția câinilor care nu pot purta botniță din cauza contraindicațiilor medicale, precum și cu excepția câinilor-asistent);

3) de către copii sub 14 ani cu o mărime a câinilor de până la 40 cm.

Rasele de câini care necesită o responsabilitate specială

Nr.	Denumirea rasei
1.	American Staffordshire terrier
2.	Akita Inu
3.	Bulldog American,
4.	Ciobănesc German
5.	Mastiff Englezesc
6.	Dog Argentinian
7.	Câine Ciobănesc
8.	Belgian
9.	Dog de Bordeaux
10.	Fila Brasileiro
11.	Bullmastiff
12.	Bull Terrier
13.	Doberman
14.	Ciobănescul Caucazian
15.	Câinele Corso
16.	Mastino Napoletano
17.	Câine de pază moscovit
18.	Dog German
19.	Presa Canario
20.	Ciobănescul Rusesc de Sud
21.	Schnauzer Uriaș
22.	Rottweiler
23.	Ciobănesc de Asia
24.	Tosa Inu
25.	Terrierul Negru (rusesc)
25.	metișii raselor sus menționate

Reguli și standarde minime pentru platformele electronice online sau a site-urilor web pentru vânzarea animalelor de companie, inclusiv exotice

(1) Platformele de comerț electronice care publică anunțuri de vânzare a animalelor de companie, inclusiv exotice se obligă să identifice strict persoanele care vor să publice anunțuri privind vânzarea animalelor și să solicite următoarele date de la comercianți:

- 1) Numele Prenumele sau denumirea organizației
- 2) ID buletinului de identitate sau IDNP-ul organizației
- 3) Adresa
- 4) Numărului telefonului de contact
- 5) Poșta electronică
- 6) Alte date

(2) Anunțurile de vânzare trebuie verificate înainte de publicare (verificate de inteligența umană sau artificială).

(3) Marketing-ul cu animale nu trebuie să fie îndreptat către copii și nici promovat ca un cadou.

(4) Cerințe față de animalele expuse spre vânzare:

- 1) Trebuie să fie vaccinat împotriva rabiei;
- 2) Vârsta minimă absolută de livrare: 12 săptămâni pentru câini, 14 săptămâni pentru pisici;
- 3) Animalul trebuie să fie înregistrat în SIA REC.

(5) Anunțul trebuie să cuprindă:

1) Informații despre faptul, dacă vânzătorul este un operator privat sau profesional sau un operator necomercial;

2) Numărul microcipului animalului (dacă este un animal supus înregistrării obligatorii);

3) ID-ul anunțului;

4) Numele vânzătorului;

5) Tipul și rasa animalului, iar în cazul câinilor și pisicilor, informații cu privire la faptul dacă animalul este de rasă pură (informațiile despre rasă, să fie confirmată de o poză a certificatului de origine);

6) fotografia pașaportului animalului;

7) poza animalului;

8) vârsta și/sau data nașterii animalului, dacă se cunoaște;

9) localizarea în Republica Moldova (locul aflării);

10) țara de origine și data importului în Moldova, dacă animalul este importat din străinătate.

(6) Platformele de comerț electronic sunt obligate să blocheze permanent comercianții care încearcă în mod repetat să posteze anunțuri interzise.

(7) Platformele de cumpărături online trebui să se asigure, că animalele nu sunt anunțate pentru livrare prin poștă.

(8) Platformele de comerț electronic sunt obligate să raporteze autorităților vânzătorii suspecti, sau cei care vor să vândă animale pentru luptă, sau care încalcă legile și reglementările privind animalele.